

Stichting Cito jaarverslag

2022

Het verhaal achter de cijfers

Resultaten en maatschappelijke
impact 2022

The logo for Stichting Cito, featuring the letters 'CITO' in white on a blue and red circular background.

CITO

“ 2022 was ook het jaar van de
bestuurswissel en de
benoeming van Saskia Wools ”

Voorwoord

In een stormachtig jaar als 2022 is innovatie een uitdaging, zo stelt onze nieuwe bestuursvoorzitter Saskia Wools in het CitoLab-werkprogramma voor 2023. Maar de behoefte aan innovatie in zo'n turbulente maatschappelijke omgeving is groot. En dat triggert tot het maken van mooie dingen. Deze mooie bespiegeling konden we in 2022 feitelijk Cito-breed doortrekken. Ook voor Cito als geheel vroegen stormachtige ontwikkelingen om grote veranderingen. Om nieuwe producten, nieuwe manieren van werken en nieuwe checks & balances.

In dit jaarverslag blikken we terug op een jaar waarin de corona-pandemie zijn laatste staartje toonde. Een jaar vol energie ook, omdat we met elkaar terug naar school en werk konden. In dat jaar leverden we onze eigen bijdrage aan een onderwijs waar de eindexamens opnieuw in aangepaste vorm werden afgenomen. Ook bereidden we ons voor op de komst van de doorstroomtoets. Twee, in ons geval, en dat zorgde voor flinke puzzelstukken die gelegd moesten worden. Alle divisies binnen Cito kregen ermee te maken. Met elkaar bouwden we in 2022 verder aan een nog beter Cito. Met mijlpalen als de introductie van Leerling in beeld (door Cito BV) en de presentatie van vier nieuwe innovatielijnen (door CitoLab). We zetten stappen in de digitale transformatie: zowel in platforms en software voor scholen, als voor ons eigen werk. Zoals dat past bij een organisatie in beweging, ging 2022 gepaard met veranderingen dwars door de organisatie heen.

En daar kwam nog iets bij, want 2022 werd ook het jaar van een bestuurswissel. In september vertrok bestuursvoorzitter Anneke Blok, na zes jaar Cito, om terug te keren naar de wereld van de educatieve uitgeverijen. Ze koos voor Noordhoff, waar ze de positie van managing director/CEO op zich nam. Terwijl de Raad van Toezicht de zoektocht naar een nieuwe voorzitter startte, draaide Cito verder onder leiding van Arthur Weijers, onze COO. Die immense klus klaarde hij. Trots waren we toen de Raad van Toezicht op 15 december Saskia Wools benoemde tot nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur. Saskia, afkomstig uit eigen Cito-gelederen, stuurde de afgelopen jaren onze innovatie-activiteiten aan en was directeur van CitoLab (voorheen OK&I). Met haar hebben we nu iemand aan het roer staan die in al haar vezels weet en voelt waar we als Cito – samen met het onderwijs en onze stakeholders in het onderwijsveld – voor staan en naartoe willen. Het is onder leiding van Saskia én Arthur samen, dat we 2023 vol vertrouwen zijn ingegaan.

” *De behoefte aan innovatie in een turbulente maatschappelijke omgeving is groot. En dat triggert tot het maken van mooie dingen.*

”

Inhoud

1	Het verhaal van Cito in 2022	6
2	Divisie Centrale Toetsen en Examens	12
3	Divisie CitoLab	18
4	Mensen	24
5	Duurzaamheid en maatschappelijke impact	28
6	Digitalisering en de digitale transformatie	34
7	Risicomanagement	36
8	Uit de Raad van Toezicht	40
9	Financiën	44
10	Jaarrekening 2022	48

1 Het verhaal van Cito in 2022

Hoe begin je een terugblik op een jaar waarin de wereld van de ene naar de andere maatschappelijke crisis leek te duiken? De oorlog in Oekraïne, het klimaat, de stikstofproblemen, de energiecrisis, het laatste staartje van corona. Ze maakten 2022 stormachtig, onrustig, onzeker ook. Wat gold voor de wereld in het groot, zagen we terug in de wereld van de klas. Het onderwijs kampte met de nasleep van corona en startte het jaar in een lockdown, met een verlengde kerstvakantie en schoolsluitingen. Toen de wereld weer open kon, hadden schoolbesturen, leraren en alle betrokken organisaties in het educatieve veld het druk om de boel bij elkaar te houden. Het lerarentekort, de kansenkloof en leerachterstanden in basisvaardigheden bleken de grote uitdagingen van 2022. Geen van die problemen was nieuw of een verrassing, maar ze vormden wel de realiteit van alledag.

Was er dan werkelijk geen positief randje? Natuurlijk wel. Want wat een opluchting was het dat we weer samen naar kantoor konden, naar school, gezellig winkelen, naar de film, op vakantie. Het gewone leven keerde in 2022 – al was het soms voorzichtig – terug. Het bracht sjeu in een maatschappij waar we het met elkaar soms hard te halen hadden. En hoe interessant was de komst van ChatGPT. Een nieuwe techniek die door leerlingen gelijk werd omarmd en toegepast. Een techniek met ongekende mogelijkheden, die mede daardoor leidde tot soms felle discussies.

Bij Cito gaan we nieuwe technieken als deze niet uit de weg. Sterker nog: we ontdekken graag hoe ze in ons voordeel kunnen werken om het onderwijs beter te maken. **Want een positieve bijdrage leveren aan het leren en onderwijskundig meten van vandaag en morgen, daar ligt onze toegevoegde waarde.** Ook in 2022 werkten we daaraan vanuit onze drie divisies: divisie Centrale Toetsen en Examens en divisie CitoLab (onderdeel van Stichting Cito) en divisie Cito BV.

Een groot, interessant project dat in 2022 alle drie de divisies raakte, was de komst van de doorstroomtoets. Of tenminste, de voorbereiding daarop. De nieuwe wet zette ons op scherp, want Stichting Cito kreeg twee nieuwe overheidstaken toebedeeld: de ontwikkeling van een overheidsdoorstroomtoets (taak voor divisie Centrale Toetsen en Examens) en het adviseren van het College van Toetsen en Examens over de kwaliteit van de instrumenten en de normering (taak voor divisie CitoLab). Tegelijkertijd ontwikkelde divisie Cito BV een commerciële doorstroomtoets bij het nieuwe leerlingvolgsysteem.

Er ging veel tijd en aandacht naar de organisatorische inbedding en transparante scheiding van al die taken. Ook de werkpakketten van individuele medewerkers die met het nieuwe stelsel te maken kregen, werden geschoond van overlap. Zo richtten we met veel zorg en integriteit de organisatie in, waarbij we diverse checks and balances inbouwden. We realiseren ons de communicatieve uitdaging die er ligt in de uitvoering van alle taken voor de doorstroomtoets. >

“ Een groot, interessant project dat in 2022 alle drie de divisies raakte, was de komst van de doorstroomtoets. ”

We willen daar transparant over zijn en dat stelt eisen aan onze communicatie, bijvoorbeeld op cito.nl. In 2022 trokken we de communicatieve scheiding tussen de drie divisies, en daarmee tussen Stichting Cito en Cito BV, nog een tandje scherper en lanceerden we een branding per divisie.

Met de ontwikkeling van een overheidsdoorstroomtoets **veranderde in 2022 het takenpakket van onze divisie Centrale Toetsen en Examens**. Een takenpakket dat als gevolg van de coronapandemie sowieso aan het verschuiven was. We waren inmiddels vertrouwd met wijzigingen in onze 'productietaak': de centrale examens. Om de examenkandidaten van 2022 tegemoet te komen besloot de overheid tot een extra derde tijdvak, wat een volledig extra stroom aan werkzaamheden vereiste. In de nasleep van corona werden bovendien vaker adviesvragen bij onze divisie Centrale Toetsen en Examens neergelegd. We werden gevraagd mee te denken over het examenstelsel van de toekomst, deden onderzoek naar de normeringen, zochten uit wat corona had betekend voor de examenresultaten. Het liet zien dat we voor OCW meerwaarde hebben, ook als het gaat over het geven van advies. Het verschuivende takenpakket zwengelde in 2022 een herstructurering aan binnen de divisie. De organisatie veranderde van grote clusters met één leidinggevende, naar kleinere, slagvaardigere teams met teamleiders, ingedeeld per vak. Ook werd de dialoog over vernieuwing van ICT en de examenketen nadrukkelijk op de agenda gezet.

De grote ontwikkelingen in het onderwijsveld waren voor CitoLab in 2022 aanleiding voor nieuwe prototypes en onderzoek.

Voor onze andere divisie binnen Stichting Cito, CitoLab, was 2022 een jaar van nieuwe innovatielijnen en rebranding. In januari verscheen een nieuw meerjarenbeleidsplan met vier grote innovatiethema's voor de jaren 2022 – 2025. Onder het motto 'denk vrijer, kijk breder' gunde – toen nog – divisie OK&I onze stakeholders en onderwijspartners een kijkje in de toekomst met thema's die in nauwe samenwerking met het veld tot stand waren gekomen. Rond de zomer volgde voor OK&I een rebranding met een nieuwe naam, een eigen huisstijl en een showcase-pagina op LinkedIn. Als CitoLab kunnen we onze onderzoeks- en innovatieactiviteiten met meer zelfvertrouwen naar buiten brengen. Het moet de opgebouwde trackrecord van fijne samenwerkingspartners en bewezen meerwaarde verder versterken.

De grote ontwikkelingen in het onderwijsveld waren voor CitoLab in 2022 aanleiding voor nieuwe prototypes en onderzoek. Mooi voorbeeld was Checkmate, een innovatief prototype voor slimme ondersteuning bij nakijkwerk. En daarmee presenteerden we een tool die het lerarentekort niet kan oplossen, maar het leven van leraren wel makkelijker maakt. Net zoals bij Checkmate het geval is, draaien de meeste innovaties en onderzoeken van CitoLab om complexe data-analyse. En op dat punt gaan de ontwikkelingen snel met bijna ongekende mogelijkheden als resultaat.

Voor divisie Cito BV was 2022 het jaar waarin het nieuwe leerlingvolgsysteem Leerling in beeld werd gelanceerd. Dat Cito BV een dergelijk radicale vernieuwing op de markt bracht, was twintig jaar geleden. Leerling in beeld was meer dan de lancering van een inhoudelijk volledig nieuw product. Het betekende ook een kanteling in ons digitale denken. De applicatie die het nieuwe leerlingvolgsysteem ondersteunt, werd namelijk volledig vernieuwd. Het afnameplatform integreert alle vertrouwde functionaliteit nu met de mogelijkheden van deze tijd en de eisen en wensen van gebruikers. Het enthousiasme van scholen vertaalde zich direct in een stevig marktaandeel. Een resultaat waar Cito BV met recht trots op is. Nieuw bij Leerling in beeld – en op de planning voor 2023 - is de Leerling in beeld-doorstroomtoets. In 2022 kreeg divisie Cito BV groen licht voor het ontwikkelen van een >

eigen doorstroomtoets bij het nieuwe leerlingvolgsysteem. Het maakt van Leerling in beeld een compleet systeem waarmee basisscholen de groei, voortgang en doorstroom van hun leerlingen kunnen volgen.

Kijken we naar Cito als geheel, dan was 2022 een jaar van digitale transformatie. Zowel bij divisie Centrale Toetsen en Examens als bij Cito BV zetten we namelijk in op vernieuwing van het softwarelandschap. We namen die stap niet alleen vanuit technisch oogpunt, maar wilden - door nieuwe technologie te omarmen - ook onderzoeken hoe we werkprocessen efficiënter konden maken. Het hele traject bleek een zoektocht waarbij business en IT elkaar steeds beter moeten gaan vinden.

Uiteindelijk moet de digitale transformatie ervoor zorgen dat de werkdruk wordt verlaagd. We werken eraan toe dat medewerkers in hun takenpakket vervolgens nog meer de transitie kunnen maken van doen naar denken. Het betekent een verschuiving naar werk waarbij we interpreteren, betekenis toekennen en adviseren, een trend die wereldwijd opgang doet. Bij Cito zagen we het in 2022 ook terug in een ander onderdeel van onze steeds digitalere wereld: het presenteren van stuurinformatie. Ook daarin zetten we een volgende, noodzakelijke stap waarlangs we onze bedrijfsvoering verder kunnen versterken. >

” Denk vrijer,
kijk breder ”

Duurzaamheid en verbinding. Het zijn woorden die passen bij het werken bij Cito in 2022. In de nasleep van corona werd het hybride werken standaard. Als werkgever faciliteerden we deze vorm van werken op alle mogelijke manieren. Zo onderzochten we in 2022 diverse vormen van hybride werkvormen en faciliteerden we experimenten. Ook onderzochten we de impact van het hybride werken op ons kantoorgebouw en namen de mogelijkheden om verder te verduurzamen mee. Met kleine aanpassingen maakten we het vergaderen, werken en ontmoeten in Arnhem passender.

Investeren in duurzaamheid was ook het kernwoord in ons personeelsbeleid. Net zoals in de rest van Nederland zagen we in 2022 het ziekteverzuim toenemen. Duurzame inzetbaarheid, het bewaken van de werk-privé-balans, training en begeleiding in het omgaan met mentale belasting en werkdruk stonden daardoor hoog op de agenda. Heel nadrukkelijk zetten we in op verbinding. Verbinding met elkaar, met collega's en met werkvrienden. Maar ook op verbinding met Cito als werkgever. Werken bij Cito is iets wat we samen willen doen en waar we samen de schouders onder willen zetten. Op deze manier willen we een werkgever zijn, die niet alleen goed is voor de medewerkers die we hebben, maar ook aantrekkelijk is voor collega's die we zoeken. Passend bij de werkgever die we willen zijn, en aansluitend bij de kernwaarden die we hebben, zullen we ook in 2023 blijven kiezen voor maatregelen om te 'vinden en binden' en die duidelijk maken wie we zijn en waar we voor staan. <

Saskia Wools en Arthur Weijers

Raad van Bestuur

Saskia Wools
voorzitter Raad van Bestuur

Arthur Weijers
lid Raad van Bestuur

2 Divisie Centrale Toetsen en Examens

Cito werkt in opdracht van de overheid aan centrale toetsen en examens. Die opdracht is vastgelegd in de Wet SLOA 2013 en wordt gefinancierd met een overheidsbijdrage. Als Cito staan we jaarlijks voor de taak centrale toetsen en examens te maken én te normeren. We voeren deze wettelijke opdracht uit vanuit Stichting Cito en – meer specifiek – onze divisie Centrale Toetsen en Examens (CTE).

2022 was opnieuw een examenjaar met bijzondere examenmaatregelen als gevolg van de coronapandemie. Terwijl corona steeds minder vaak onderwerp van gesprek was en de deuren van onderwijsinstellingen openbleven, konden de lessen aan leerlingen als vanouds opgepakt worden. Opnieuw moesten we constateren dat in 2022 de slagingspercentages van de centrale examens merkbaar hoger lagen dan in de jaren vóór corona. Uit rapportages en gesprekken met het onderwijs bleek dat de examenmaatregelen, en dan met name de duimregeling, een merkbaar effect hadden op de motivatie, het strategisch gedrag en daarmee de vaardigheden van leerlingen. **Waren de middelen het doel niet voorbij geschoten?**

Inhoudelijk hadden politieke en maatschappelijke ontwikkelingen in 2022 direct impact op ons werk. **In de aanloop naar de examens zorgden de oorlog in de Oekraïne en de situatie rond The Voice ervoor dat examenvragen vervangen moesten worden en extra errata nodig waren.** Het zei iets over de relevantie en de actualiteit van de examens, maar zeker ook over de wendbaarheid van onze collega's. Bij impactvolle ontwikkelingen als deze schakelden ze direct om opnieuw af te wegen wat in het belang was van de leerlingen.

Op diverse manieren werkten we samen met docenten, met meer verbondenheid tussen het onderwijs en divisie Centrale Toetsen en Examens tot gevolg.

Ondanks alle bijzondere omstandigheden, verliep de afname van de examens probleemloos. En dat maakt ons trots. Zoals **in het mbo, waar in 2022 alle examens doorgang vonden.** Opnieuw werden de afnameperioden uitgebreid, waardoor studenten meer ruimte hadden om hun examens af te leggen. Een verruiming die breed werd gewaardeerd en ook in de toekomst gehandhaafd blijft. In het po werd de Centrale Eindtoets (CET) alweer voor de zevende keer afgenomen. In totaal maakten ongeveer 80.000 leerlingen op ruim 2.700 scholen succesvol de toets. **Stichting Cito vervulde voor het eerst de rekentaak ten behoeve van de landelijke normering voor alle po-eindtoetsen.** Dat verliep succesvol en werd door alle partijen enorm gewaardeerd.

Voor het vo werden het afgelopen jaar meer dan 450 examens ontwikkeld en afgenomen. Vanwege het extra tijdvak waren dat er veel meer dan vóór corona. Het was een forse uitdaging, met slinkende opgavevoorraden en ingrijpende politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. Gelukkig hoefden we het niet alleen te doen! **Ook in 2022 zetten we in op meer betrokkenheid van het onderwijsveld bij de** >

Van Office naar html: een enorme teamprestatie

totstandkoming van onze toetsen en examens. Op diverse manieren werkten we samen met docenten, met meer verbondenheid tussen het onderwijs en divisie Centrale Toetsen en Examens tot gevolg.

Ondanks dat corona minder vat had op de samenleving, kregen leerlingen die in 2022 hun toets of examen aflegden wel een andere voorbereiding. **Onderzoek van onder andere Centrale Toetsen en Examens naar de vaardigheidsniveaus van eindexamenkandidaten** toonde - ondanks de hogere slagingspercentages - een daling van de gemiddelde vaardigheid aan bij alle onderwijsniveaus. Alleen bij Engels was sprake van een stijging. De dalingen waren helaas groter dan reguliere jaarlijkse fluctuaties in gemiddelde vaardigheid per examen in pre-corona-omstandigheden. > [lees verder op P15](#)

Transformatie

In het voorjaar van 2022 gaf Microsoft Office het advies om alle macro's uit te schakelen. Dat betekende nogal wat voor onze beroepsgerichte examens. Want daarbij wordt veelvuldig gewerkt met applicaties, veelal gemaakt in Excel, die volop gebruikmaken van macro's. Het advies had geen directe consequenties voor de afnames van 2022, omdat de beroepsgerichte cspe's het afgelopen voorjaar alleen uitgeleverd werden als schoolexamen. Maar voor de ontwikkeling van de beroepsgerichte examens 2023 wachtte ons een enorme klus! Alle Office-applicaties die gebruik maakten van macro's, moesten we omzetten naar applicaties in html of Office-bestanden zonder macro's. Met vereende krachten, extra inzet en veel flexibiliteit van IV/IT, toetsdeskundigen, toetsondersteunend medewerkers, procesmanagers, ontwikkelaars, vaststellingscommissies en constructiegroepleden is het gelukt! We hebben nu een set prachtige ICT-applicaties in html staan, waarmee leerlingen in de cspe's van 2023 opdrachten kunnen maken die zo dicht mogelijk bij de praktijk liggen. En dat is een teamprestatie waar we enorm trots op mogen zijn.

Transformatie

■ Van Cito Portal naar Cito secure downloadomgeving

Het paste in het plaatje van de digitale transformatie: het vervangen van Cito Portal door de Cito secure downloadomgeving. In 2022 werkten we er hard aan. Niet met als doel om de omgeving compleet anders in te zetten, maar omdat de Portal technisch sterk verouderd was en niet meer voldeed aan de voorwaarden. Voor examensecretarissen is de Cito secure downloadomgeving nu dé plek. Ze vinden er de cspe-bestanden, instructies voor examinatoren, grijze vlekken-examens, correctievoorschriften en meer. Ook de fallback-bestanden voor de kunstvakken en terugvalbestanden BB/KB flex gaan we aanbieden via de Cito secure downloadomgeving.

■ Procesverbetering met Lean

Drie procesmanagers volgden in 2022 een 6-daagse Lean Green Belt training. Lean is een filosofie waarbij waardecreatie voor de klant centraal staat en iedereen in de organisatie gericht is op continue kwaliteitsverbetering. Het draait erom dat we in een proces alleen nog de stappen zetten met toegevoegde waarde, en de verspillende stappen verwijderen. Binnen het team procesvoering zien we Lean als een mooie techniek om onze processen te verbeteren en efficiënter en doelgerichter te gaan werken. In 2023 gaat ook de rest van het team kennismaken met Lean.

DOE: de overheidsdoorstroomtoets

In 2022 zorgde de wet Doorstroomtoetsen po voor veel voorbereidingswerk. Met de nieuwe wettelijke taak op zak om een overheidsdoorstroomtoets te ontwikkelen, was er een flinke klus te klaren voor Stichting Cito, in dit geval het po-team van Centrale Toetsen en Examens. Uiteraard moest de toets gaan voldoen aan dezelfde kwaliteitseisen voor toelating en normering als de doorstroomtoetsen van private partijen.

In relatief korte tijd moet nu de infrastructuur voor de nieuwe toets opgezet worden. Naast de itemconstructie brachten we in 2022 de benodigde ICT-architectuur in kaart. Ook kozen we een naam: DOE, en ontworpen we het logo, de website en communicatie. De DOE-doorstroomtoets zal in het bijzonder geschikt zijn voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften. Daarvoor deed het bedrijf UXkids voor ons onderzoek naar de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de toets voor leerlingen in groep 8. Het is de bedoeling dat de DOE-toets in 2024 voor het eerst afgenomen wordt.

Toetsen en examens

Toetsen en examens

■ Snel handelen na dubbele calamiteit

In februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Een gebeurtenis die ook gevolgen had voor de examens. Twee maanden voor de afname vervingen we in allerijl een opgave met de titel 'Geopolitiek en Rusland' in het aardrijkskunde vwo-eindexamen. Per abuis werd dit vwo-examen vervolgens uitgedeeld tijdens het havo-eindexamen. Ook dit vereiste snel en adequaat handelen. Met succes, want voor alle andere havo- en vwo-leerlingen verliep de campagne aardrijkskunde zonder problemen. 23 havoleerlingen kregen verkeerde examen, nu moeten 14.000 examens worden aangepast (nos.nl)

■ Geen cspe's D&P (Dienstverlening & Producten), wel 4601 afnames

In 2022 gingen de cspe's (centraal schriftelijke praktische examens) voor vmbo BB, KB en GL opnieuw niet door. Als service naar scholen stelden we het materiaal ter beschikking om in te zetten als schoolexamen of bij de herkansing ervan. En daarvan werd dankbaar gebruik gemaakt. Neem de cspe's voor de richting Dienstverlening & Producten. Behalve allerlei praktische opdrachten (op de computer, in de werkplaats, in het kooklokaal) bevatten die cspe's grote opdrachten in FACET. En daarvan konden we de kwantitatieve gegevens aflezen. We weten nu dat alleen onderdeel A al 4.601 werd afgenomen! Een mooi resultaat van een geslaagde actie.

Toetsen en examens

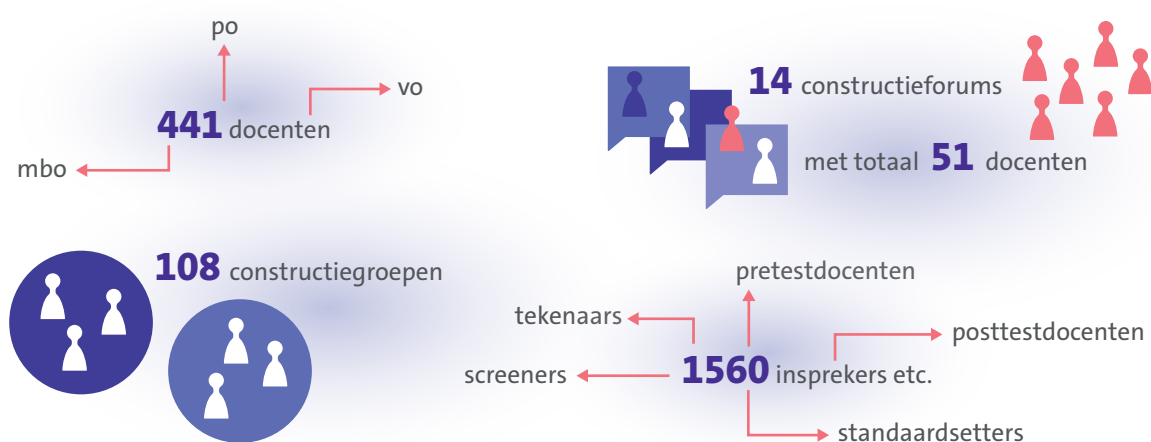
■ Doorontwikkeling cspe HBR (Horeca, bakkerij en recreatie) mét docenten

Dat in 2022 de cspe's alweer niet als officieel examen werden afgenomen, was een gemis voor de leerlingen, maar ook voor ons. Bij Centrale Toetsen en Examens misten we namelijk onze afnamebezoeken. En daar leren we altijd veel van voor de ontwikkeling van toekomstige examens. Om dit te ondervangen organiseerden we het afgelopen jaar - samen met CvTE – docentbijeenkomsten. In twee sessies gingen we met tientallen docenten in gesprek over de exameninhoud. Op basis daarvan ontwikkelden we plannen om de cspe's HBR naar een hoger niveau te tillen en de (grote) organisatielast voor scholen en docenten terug te dringen. Mooie bijvangst is dat de bijeenkomsten zorgden voor meer wederzijds begrip: wij begrijpen beter waar docenten tegenaan lopen en docenten begrijpen beter waarom de examens op een bepaalde manier in elkaar zitten.

■ Leerlingvolgsysteem voor het speciaal (voortgezet) onderwijs

Sinds jaar en dag ontwikkelen we bij Cito toetsen voor het speciaal onderwijs. Daarmee kunnen scholen de ontwikkeling van hun leerlingen op de basisvaardigheden volgen. In 2022 ontwikkelden we nieuwe varianten: voor leerlingen met een visuele beperking, en voor leerlingen met een auditieve beperking. Daarnaast werkten we aan een nieuw digitaal volgsysteem om de taal- en rekenontwikkeling van zeer moeilijk lerende leerlingen te monitoren. Iets waaraan het zml-onderwijs veel behoefte heeft. Het afgelopen jaar maakten we de toetsitems voor rekenen en taal gereed en ontwikkelden we het digitale systeem door. Eind 2022 konden we zo de niveaus 3-4-5 voor rekenen en niveaus 1 t/m 9 voor mondelinge taal opleveren voor een ketentest. Het beste digitale toetsstelsel ontwikkel je niet alleen. Daarom werken we ook in dit traject nauw samen met intern begeleiders en leerkrachten uit het zml-onderwijs.

Leraren werken graag met ons samen aan examens en toetsen. Dit was het beeld van 2022:

Veel tijd en energie ging in 2022 naar het voorbereiden van **de wet Doorstroomtoetsen PO. Die zou per 1 januari 2023 ons wettelijke takenpakket namelijk fors uitbreiden** met: advisering over de toelating en normering van doorstroomtoetsen, kwaliteitsbeoordeling van instrumenten binnen een leerlingvolgsysteem, en ontwikkeling van een overheidsdoorstroomtoets náást toetsen van marktpartijen. In 2022 werkten we hiervoor beoordelingskaders uit, richtten we processen in, hebben we beoordelaars geworven en is de communicatie voorbereid. Speciale aandacht is daarbij gegaan naar het goed inrichten van de organisatie voor deze verschillende wettelijke taken.

Van oudsher is Centrale Toetsen en Examens voor OCW gesprekspartner voor de toets- en examenketen. Steeds vaker worden we ook gezien als kennispartner. In 2022 waren we bijvoorbeeld actief betrokken bij actualisatie van de kerndoelen en de examenprogramma's, >

waarbij onze toetsdeskundigheid wordt gebruikt om tot betere afwegingen te komen. Ook gingen we intensiever met OCW in gesprek over het doen van beleidsvoorbereidend onderzoek en analyses in relatie tot de examenketen. Sowiezo initieerden we in 2022 diverse onderzoeken en ontwikkelprojecten, waarover we publiceerden in diverse vakbladen. Het onderwijs is voortdurend in beweging en Centrale Toetsen en Examens denkt graag mee over het toetsen van nieuwe vakinhoud, vaardigheden, opgaventypen en beoordelingsvormen.

Voor het komende jaar verwachten we nog maar geringe invloed van COVID-19 op onze wettelijke taken. **Duidelijk is al dat de examens in 2023 grotendeels worden afgenomen zoals vóór corona.** De minister heeft aangegeven alleen nog kleine maatregelen te treffen, zoals: het verlengen van het tweede tijdvak van het centraal examen en de afnameperiodes van de digitale examens in het vmbo en het centraal schriftelijk en praktisch examen (cspe). Dat betekent ook dat de beroepsgerichte examens voor het eerst in vier jaar weer als centraal examen worden afgenomen. En dat is enorm goed nieuws, want het beroepsgerichte profielvak is meestal een vak waarin leerlingen uitblinken! >

Cito CTE

Landelijke normering eindtoetsen

Hoe vergelijkbaar zijn de diverse eindtoetsen in het po?
De discussie daarover wordt al jaren gevoerd. Om de vergelijkbaarheid te bevorderen, bevatten alle eindtoetsen in elk geval eenzelfde set opgaven: het gezamenlijk anker.

Maar na de normering in 2021 vroeg OCW ons om voortaan ook de cesuren voor de landelijke normering te bepalen. Waar ligt bijvoorbeeld de grens voor het behalen van 1F of 2F? Waar ligt de grens voor het behalen van een bepaald toetsadvies? In 2022 waren we voor het eerst als primaire rekenpartij betrokken bij de normering van de eindtoetsen. Een grote verantwoordelijkheid waar veel discussie over methodieken - en zelfs een rapport aan de Tweede Kamer ([Primair Onderwijs | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)) – aan voorafging. Omdat we in de voorbereiding veel aandacht hadden voor het vastleggen van rollen, taken en planning, verliep de normeringscampagne bijzonder soepel. We kregen daar veel complimenten over.

Kennis en
advies

Kennis en advies

■ Veelzijdigheid van kritisch denken

Met een literatuurstudie en een praktijkonderzoek zijn mogelijkheden verkend om kritisch denken bij de maatschappijvakken te toetsen. In 2022 is een rapportage van dit project verschenen op cito.nl.

■ Kwaliteitsadvisering doorstroomtoetsen

Nog een nieuwe taak, voortvloeiend uit de wet Doorstroomtoetsen po. Vanaf 1 januari 2023 adviseren we het CvTE over de kwaliteit van doorstroomtoetsen en toetsen verbonden aan een LVS-instrument. De beoordelingskaders daarvoor werden eind 2022 gepubliceerd in de Staatscourant. De wettelijke adviestaak geeft ons als Stichting Cito een dubbele taak. Want behalve dat we het CvTE adviseren over álle doorstroomtoetsen, brengen we zelf - in opdracht van OCW - ook de overheidsdoorstroomtoets uit. De uitvoering van deze taken moest dus 100% integer en transparant belegd worden in de organisatie. Bij de kwaliteitsadvisering borgen we dit door zowel interne als externe experts te betrekken in het beoordelingsproces. In 2022 zijn de externe experts geworven, en vonden twee inwerkdagen plaats. Alle experts zijn enthousiast en kijken uit naar de eerste beoordelingsronde!

In 2023 zullen we verder:

- de eerste adviezen afgeven aan CvTE over de toelating en normering van doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen.
- onze bijdrage leveren in het laatste afnamejaar van de Centrale Eindtoets.
- advies uitbrengen aan vakvernieuwingscommissies over passende examenvormen en examineerbaarheid van nieuwe programmavoorstellen.
- voorbereidingen treffen voor diverse try-outs en pilotexamens.

Het jaar 2022 deed een groot beroep op onze wendbaarheid. Ook de komende jaren zal er wat van ons worden verwacht. In de ontwikkeling van toetsen en examens, maar zeker ook als kennispartner. Daarom **blijven we werken aan een veranderende organisatie en aan nieuwe systemen en processen**. Want alleen als we flexibel in kunnen spelen op een veranderende omgeving, kunnen we onze proactieve rol in de toets- en examenketen versterken. <

Hester van Twillert

Directeur Centrale Toetsen en Examens

3 Divisie CitoLab

CitoLab onderzoekt en innoveert het onderwijs. In september 2022 lieten we onze oude naam 'OK&I – wat stond voor Onderzoek, Kennis & Innovatie – los en traden we voor het eerst als CitoLab naar buiten. De nieuwe branding maakte onze eigen positie binnen Cito en als onderdeel van Stichting Cito, duidelijk. De nieuwe naam gaf ons de kracht en het zelfbewustzijn waar we behoefte aan hadden. Zo konden we onze innovaties voor het onderwijs met meer vertrouwen konden wegzetten. Voor CitoLab was de nieuwe branding een belangrijke mijlpaal in 2022. Maar het was niet de enige belangrijke ontwikkeling.

Het afgelopen jaar maakten we als divisie een groeispurt door. Verschillende projecten konden we succesvol aanbesteden, en de nasleep van de coronapandemie vroeg om veel uitgestelde of extra werkzaamheden. CitoLab bleek in 2022 steeds vaker een gewaardeerde partner om mee samen te werken. En dat is zonder meer iets om trots op te zijn. De hoeveelheid werk in projecten was zo groot, dat we soms handen tekort kwamen. Zeker omdat de nasleep van corona ook zorgde voor een groter dan normaal ziekteverzuim. Het afgelopen jaar zetten we daarom vol in op de werving van nieuwe medewerkers, voor alle drie de teams. Met succes, ons personeelsbestand werd robuuster, waardoor we nu nog meer dan voorheen in staat zijn om de klus te klaren.

CitoLab bleek in 2022 steeds vaker een gewaardeerde partner om mee samen te werken. En dat is zonder meer iets om trots op te zijn.

Voor CitoLab begon 2022 met een toekomstvisie: op het onderwijs, op onze rol daarin en op de bijdrage die we kunnen leveren. We traptten het jaar af met de presentatie van ons nieuwe meerjarenbeleidsplan en legden daarmee een kader neer voor onze onderzoeks- en innovatiewerkzaamheden voor de komende vier jaar. Net zoals het vorige plan was dit meerjarenbeleidsplan tot stand gekomen in nauw overleg met stakeholders en andere onderwijspartijen. Het resultaat waren vier nieuwe innovatielijnen (de waarde van data, ruimte voor ieders talent, vaardigheden voor een nieuwe wereld, de klas van morgen). Ambitieuze als we zijn, legden we een reeks mooie plannen neer voor de komende jaren. De teams Onderwijskundig Onderzoek en Prototypes startten in 2022 met de uitvoering van de gepresenteerde projecten. We deden diverse onderzoeken, bouwden prototypes en testten onze innovaties op scholen. Iets waar – na corona – gelukkig weer meer ruimte en animo voor was.

2022 was voor CitoLab ook het jaar waarin onze drie teams gericht de onderlinge samenwerking opzochten. Het was het bewijs dat de teams – sinds de start van OK&I/CitoLab - hun eigen kracht en werkwijze hebben gevonden. Waren de teaminspanningen in voorgaande jaren in eerste instantie vooral gericht op het bouwen van de specifieke teams, nu konden de >

Woordmars

onderlinge banden worden aangehaald. Met als doel: het profiteren van elkaars teamspecifieke kwaliteiten. Nu had de samenwerking tussen team Onderwijskundig Onderzoek en team Prototypes ook voor 2022 al voorzichtig handen en voeten gekregen. De onderwijskundig onderzoekers en prototype-ontwikkelaars werkten namelijk regelmatig nauw samen in projecten voor het meerjarenbeleidsplan. Het afgelopen jaar werd in toenemende mate ook de samenwerking gezocht met team Psychometrisch Onderzoek en Dienstverlening. De tijd en omstandigheden lenen zich daarvoor, want complexe data-analyse is in steeds meer innovatietrajecten een kracht van jewelste. In het afgelopen jaar hebben we regelmatig kunnen ervaren dat de gezamenlijke inzet van teamspecifieke kwaliteiten meer oplevert dan de som der delen. Dat is mooi voor onze medewerkers, helpend in projecten, maar vooral van toegevoegde waarde voor het onderwijs. >

Dat woordenschat een belangrijke factor is voor andere vaardigheden als begrijpend lezen, weten we al lang. Woordenschattoetsen zijn dan ook een bekend begrip. Maar dat betekent niet dat deze toetsen niet anders kunnen. Want waarom houden ze bijvoorbeeld geen rekening met de omgeving waarin een leerling opgroeit? Die bepaalt immers je persoonlijke woordenschat.

In het prototype Woordmars experimenteren we met toetsen die werken met eigen inbreng van leerlingen. In een deel van de toets zijn de woorden voor iedereen hetzelfde, in het andere deel kiezen de leerlingen mee. Met dit prototype onderzoeken we hoe groot de keuze-set mag zijn en hoe we daarmee nog steeds uitspraken kunnen doen over vaardigheid en groei.

Woordmars

Peilingen

■ Peiling Rekenen-Wiskunde

In de peiling rekenen en wiskunde zit dit jaar een extra uitdaging: voor leerlingen, maar ook voor CitoLab. Een deel van de opgaven gaat namelijk over de vaardigheid 'probleem oplossen'. Hiervoor ontwikkelden we in 2022 interactieve opgaven, waarin de leerling stap voor stap een rekenkundig probleem aanpakken. 'Hoe kun je achterhalen wanneer twee grafieken elkaar snijden?' 'Met welk ontbrekend getal wordt de uitkomst van verschillende sommen hetzelfde?' We maakten de opgaven zo, dat leerlingen al hun pogingen kunnen bijhouden. En van al die pogingen verzamelen wij de data: pogingen, kliks, gependeerde tijd. Ook onderzoeken we de relatie tussen het wel/niet vinden van de juiste oplossing en gebruikte strategieën. In dit project bundelen psychometrici en IT-ontwikkelaars hun krachten.

■ Peiling digitale geletterdheid

Voor de allereerste peiling digitale geletterdheid in groep 8 ontwikkelde team Prototypes eerder vier levens-echte omgevingen. Geen van deze omgevingen lijkt op een toets, maar eigenlijk is in elke omgeving elke handeling een opgave. Leerlingen kunnen vervolgens in een feed op een social media-omgeving reageren op (toets)vragen van online vrienden en via een reactie, like of story hun digitale kennis en vaardigheid helder maken. Het peilingsonderzoek liep door corona wat vertraging op, maar in 2022 konden we weer naar scholen. Inmiddels zijn alle afnames achter de rug en zijn de analyses in volle gang. Scholen reageerden enthousiast, de werving voor dit onderzoek ging makkelijker dan ooit en na de eerste afname gaven leerlingen spontaan applaus. Een resultaat waar we trots op zijn!

Stichting Cito Control

In 2022 startten verder de werkzaamheden rondom de landelijke toetsoverstijgende normering van de eindtoetsen. Stichting Cito Control nam die primaire rekentaak over van de Expertgroep PO.

Voordat de grote klus startte, werd gewerkt aan een gedetailleerd draaiboek, in samenspraak met alle eindtoetsaanbieders. Het draaiboek bevatte alle stappen en mogelijke correcties en zorgde ervoor dat Cito Control snel stappen kon zetten. De landelijke normering van de toetsadviezen en referentieniveaus verliep daardoor in 2022 relatief vlekkeloos. Al vlot lag er een normering waar alle eindtoetsaanbieders zich in konden vinden.

De nieuwe merken-architectuur van Cito als geheel leidde in september 2022 dus tot onze nieuwe divisienaam: CitoLab. Tegelijkertijd versterkten we onze focus op het delen van kennis en het gericht bereiken van onze doelgroep. In

september gingen we op LinkedIn live met onze eigen CitoLab-showcasepagina. Het moet dé digitale plek worden, waar kennis over onderwijskundig meten samenkomt en verder wordt

gebracht. De plek ook waar we de kennis die we opdoen uit onderzoeken delen en nieuws onder de aandacht brengen. Of dat nu gaat om praktische tips om vaardigheden direct te meten in de klas, of om samenwerkingen waar we trots op zijn. Inmiddels krijgen we steeds meer volgers, die voornamelijk werkzaam zijn in de onderwijsbranche. Het laat zien dat we in het juiste online netwerk zitten. In de periode van september t/m december 2022 plaatsten we uiteindelijk 24 berichten en werd onze content maar liefst 22.528 keer bekeken. In 2023 bouwen we verder om zo stap voor stap dichterbij onze ambitie te komen: doorgroeien tot dé Kennishub op het gebied van onderwijskundig meten. >

Bij CitoLab werken we graag mee aan de opleiding van jonge onderzoekers.

Onze promovendi en stagiaires in 2022:

Team Psychometrisch Onderzoek & Dienstverlening

Team Onderwijskundig Onderzoek

Team Prototypes

 = stagiair = promovendus

Meerjarige onderzoeksprojecten

■ Leesvaardigheid: Op maat naar 2F

In 2022 werkten we in een aantal projecten aan het vernieuwend meten van leesvaardigheid. Zoals in het praktijkgerichte onderzoeksproject 'Op maat naar 2F'. Samen met ITTA en de ROC's Nijmegen en Friese Poort ontwikkelden we een app waarmee docenten zelf leesteksten en -taken kunnen maken voor hun studenten, op het niveau van 1F tot 2F. De docenten kunnen deze teksten en taken gebruiken in de klas. Ook kunnen ze tekst- en taakcombinaties delen met andere docenten. In 2022 presenteerden we het prototype onder meer op de Onderwijs Research Dagen in Hasselt.

■ Leesvaardigheid: ASTLA

Samen met Radboud Universiteit, Universiteit Twente en Expertisecentrum Nederlands werken we de komende jaren samen in het prestigieuze ASTLA-project. In dit project ontwikkelen we een app die het hardop lezen van leerlingen monitort. Daarvoor koppelt de app automatische spraakherkenning (klaargemaakt voor alle leerlingspraak) met learning analytics, waaruit voor iedere leerling een lees-leertraject op maat moet volgen. De samenwerking gaat daarnaast zorgen voor nieuwe wetenschappelijke inzichten over de ontwikkeling van het nauwkeur, vloeiend en expressief lezen in de loop van de tijd.

Of we bang moeten zijn onszelf overbodig te maken als we anderen onze magie laten zien? In tegendeel. We kunnen alleen maar enthousiast worden als onze werkwijze zich uitbreidt.

Voor team Onderwijskundig Onderzoek was 2022 een jaar waarin op allerlei vlakken aan de weg getimmerd werd. Van een team in opbouw werd de doorgroei ingezet naar een team met een sterke propositie en een enorme drive. In het kader van het nieuwe Meerjarenbeleidsplan werden tal van onderwijskundige onderzoeken gestart. Daarnaast zette het team zich op de

kaart met grote onderzoeksaanvragen, vaak samen met externe wetenschappelijke partijen en onderwijspartijen. Dat dit succes had, bleek bijvoorbeeld uit het aantal aanvragen (4) dat werd ingediend voor de NRO call 'Kennis voor Onderwijs van de Toekomst'. Maar ook het binnenhalen van het onderzoek naar het doelgroepenmodel, onze betrokkenheid bij de Nationale Wetenschapsagenda, onze klussen voor Noordhoff en niet te vergeten de gunningen voor Peil MTV en het Groeifonds Impuls Open Leermateriaal, waren mooi resultaten. Het afgelopen jaar werd CitoLab in de markt meer en meer gezien als een partij waarmee het goed samenwerken is. Dat vertrouwen resulteerde in – dus – meer opdrachten, maar maakte ook duidelijk dat het team tegen de grenzen aanliep van wat maximaal haalbaar was. In 2022 werd daarom bewust een stap naar voren gezet, bijvoorbeeld door nieuwe mensen aan te haken. Los daarvan bleek de tijd ook rijp om scherpere keuzes te maken. Met 'Slim kiezen' als motto gaan we 2023 in.

Bij team Prototypes zetten we in 2022 onze eigen werkwijze meer en vaker dienend in voor anderen. We hadden gemerkt dat opdrachtgevers terugkwamen, niet alleen voor

eindproducten (de prototypes), maar juist ook vanwege onze

werkwijze (prototyping). Om onze impact op innovatievlak verder te vergroten, gaven we in 2022 een aantal workshops en trainingen aan andere professionals in de toetssector. Of we bang moeten zijn onszelf overbodig te maken als we anderen onze magie laten zien? In tegendeel. We kunnen alleen maar enthousiast worden als onze werkwijze zich uitbreidt.

De IT-ontwikkelaars van team Prototypes maakten in 2022 het werk van andere ontwikkelaars makkelijker. **In 2022 ontwikkelden ze bijvoorbeeld een test- en ontwikkelomgeving voor het bouwen van interactieve opgaven.** De omgeving bespaart niet alleen ontwikkelaars veel tijd, >

Meerjarige onderzoeksprojecten

■ Impuls Open Leermateriaal

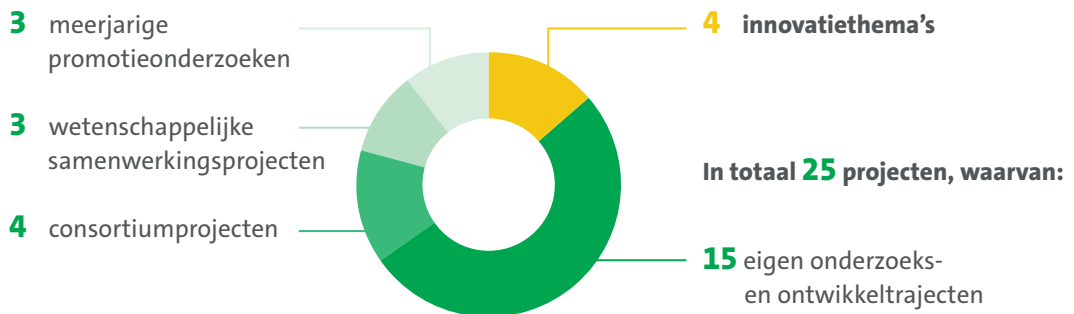
In 2022 kregen we vanuit het Nationaal Groeifonds een flinke subsidie voor het programma Impuls Open Leermateriaal. Samen met 16 andere onderwijsorganisaties mogen we de komende jaren een impuls geven aan het verbeteren en benutten van open leermateriaal! De bedoeling is dat er goed toegankelijke, actuele collecties van open leermaterialen komen, waarmee leraren hun onderwijs flexibeler kunnen inrichten. Vanuit CitoLab zetten we in op de ontwikkeling van een kwaliteitskader. Ook willen we samen met Centrale Toetsen en Examens de opgaven van de centrale examens ontsluiten, en doen we graag onderzoek naar opgavemodellen die leerlingen kunnen ondersteunen in het leren. Impuls Open Leermateriaal is een interessant project, waar we graag bij betrokken zijn.

■ Doorontwikkeling landelijk doelgroepenmodel

In 2022 bereidden we een aanvraag voor om vervolgonderzoek te kunnen doen rondom het doelgroepenmodel. Dat doelgroepenmodel werd in 2018 uitgebracht en is een tool voor het speciaal onderwijs. Scholen kunnen er onderbouwd en transparant het potentiële eindniveau van hun leerlingen mee inschatten en vandaaruit de benodigde ondersteuning in kaart brengen. Als CitoLab starten we in 2023 ons onderzoek naar de kwaliteit van meetinstrumenten, en de validiteit van de beslissingen die ermee worden genomen voor leerlingen in het speciaal onderwijs. Uiteindelijk willen we komen tot een kader voor leerstandaarden en kwaliteitszorg.

In 2022 werkten onze onderzoekers en ontwikkelaars aan 25 innovatieprojecten.

Zo zag dat eruit:

maar zorgt er ook voor dat opgaven zo configurabel worden dat inhoudsexperts er zelfstandig variaties op kunnen uitvoeren. Als team Prototypes delen we ook zulke tooling graag, intern en extern. Inmiddels zien we dat de omgeving zelfs door internationale partners wordt gebruikt.

Team Psychometrisch Onderzoek en Dienstverlening werkte in 2022 aan de samenstelling en normering van de centrale toetsen en examens, zoals de Centrale Eindtoets, de centrale examens in het voortgezet onderwijs en de centrale examens in het mbo. Bij de Centrale Eindtoets had de coronapandemie ook in 2022 nog effecten op de afname en normering. Zo werd de afname verlengd voor leerlingen die door besmetting de oorspronkelijke afnamedata niet konden bijwonen. Voor de normering vergeleken we de resultaten net als in 2021 met de resultaten van de laatste afname voor corona (2019). Dit om de uitslag te kunnen corrigeren voor leervertraging. Hoewel de leerlingpopulatie van 2022 zich – in vergelijking met 2021 – enigszins had hersteld, was deze nog niet op het niveau van 2019. Een beperkte aanpassing van de grensscores op de standaardscore werd daarom doorgevoerd. >

De coronapandemie leverde ook extra vragen over de leerontwikkeling van studenten op. In opdracht van de Onderwijsinspectie, de gemeente Amsterdam en het ministerie van OCW voerden onze psychometrici bijvoorbeeld additionele analyses in het voortgezet onderwijs uit. We brachten de ontwikkeling van leesvaardigheid en rekenen (en dan met name de referentieniveaus) in kaart.

Handig was dat team Psychometrie in het examenjaar 2022 voor een groot deel kon leunen op de ervaringen uit de 2021-campagne. Toch was de 2022-campagne allesbehalve een copy-paste-gebeuren. Veel nieuwe gezichten, waaronder een nieuwe coördinator, en het naderende afscheid van een aantal veteranen in het normeringsteam, betekenden extra uitzoekwerk. En uiteraard waren er punten die, met de opgedane kennis uit de vorige campagne, net wat beter konden. Het zorgde ervoor dat in de aanloop van de campagne alsnog veel werk verzet moest worden om het normeringsproces te realiseren. Dankzij de degelijke voorbereiding verliep de campagne soepel, ook omdat grote calamiteiten uitbleven. Alhoewel ... in de schoolexamentijd zorgden de Kijk- en Luistertoetsen van Cito BV voor een opvallende noviteit. Opgaven lekten namelijk uit op TikTok. Het zorgde voor extra werkzaamheden voor onze psychometrici, want we moesten nagaan of er misschien groepen studenten waren die hier veel oneigenlijk voordeel van konden hebben gehad. Gelukkig vormden onze extra analyses geen aanleiding om de geldigheid van de resultaten in twijfel te trekken.

Het jaar eindigde voor divisie CitoLab met een wisseling op de directiepositie: onze directeur Saskia Wools werd benoemd tot voorzitter van de Raad van Bestuur. En dat is een stap waar we alleen maar trots op kunnen zijn. Met Saskia wordt Cito als geheel nu aangestuurd door een bestuursvoorzitter met een grote liefde voor onderzoek en innovatie. Een bestuursvoorzitter ook waarvan wij – als CitoLab – weten hoe ze zaken in beweging kan brengen. Na het vertrek van Saskia werd Remco Feskens (hoofd team Psychometrisch Onderzoek en Dienstverlening) benoemd tot directeur. <

Remco Feskens

Directeur CitoLab

4 Mensen

Het jaar van het hybride werken. Het kan niet anders of 2022 gaat op werkvlak zo de boeken in. In het begin van 2022 werkten we vanwege de coronamaatregelen nog veel thuis. Maar vanaf maart keerden we terug naar kantoor, ieder op ons eigen tempo. Het maakte van 2022 een jaar waarin we veel leerden over nieuwe werkvormen en gedurende het jaar ontstond een hybride werkvorm die bij Cito past.

In 2022 werd duidelijk dat het combineren van werken in ons kantoor gecombineerd met werken op een andere plaats - meestal thuis - een werkvorm is die past bij de meeste collega's van Cito. Tegelijkertijd merkten we dat onze richtlijn daarin, niet iedereen paste. In ons beleid formuleerden we de verwachting dat medewerkers ongeveer de helft van hun werkdagen op kantoor zijn in Arnhem. In de praktijk bleek een deel van de collega's minder aanwezig, een deel meer. Een groot deel van alle collega's werkte inderdaad de helft van de tijd wel op kantoor, en de andere helft niet. Daarmee zagen we **een grote variëteit in invulling van het hybride werken, soms op bijna individueel niveau. Sturen op een voor iedereen zelfde gemiddelde aanwezigheid bleek geen oplossing.**

Afgelopen jaar leerden we dat het effectiever is om te sturen op verbinding in plaats van op aanwezigheid. **Op verschillende plekken in de organisatie bleken er 'afhakkers' te zijn, collega's die weinig naar kantoor kwamen.** Deze medewerkers kregen minder mee van de organisatie en werden ook minder betrokken bij activiteiten binnen Cito. Het management ging de uitdaging aan om samen met hun teams vast te stellen wat nodig was om verbinding te behouden. Dit leidde er toe dat er binnen teams afspraken gemaakt werden over aanwezigheid, passend bij het werk wat gedaan moet worden en passend bij de dynamiek van de teams.

Afgelopen jaar leerden we dat het effectiever is om te sturen op verbinding in plaats van op aanwezigheid.

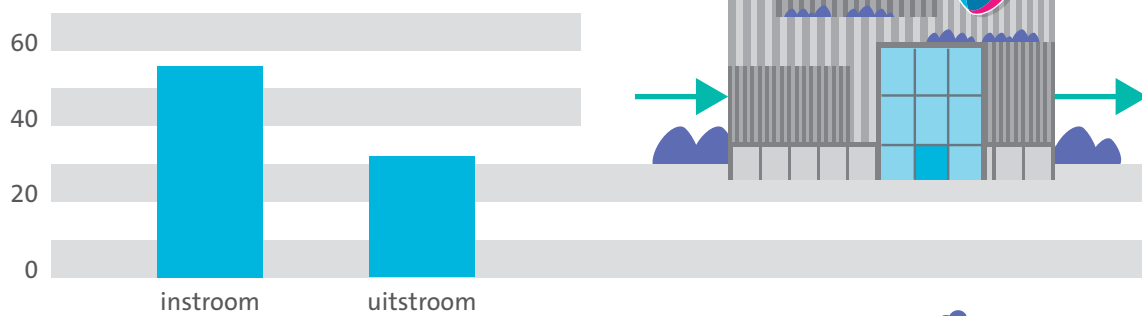
In 2022 leerden we ook wensen kennen ten aanzien van werkplekken. Medewerkers regelden soms zelf al aanpassingen aan hun werkplek, maar uitten hun wensen ook veelvuldig. Het gaf ons veel informatie en inzicht. Zo bleek er behoefte aan meer kleine ruimtes om Teams-vergaderingen op kantoor bij te wonen. En aan extra vergaderruimtes. Ook kwamen we erachter dat het lastig is om mensen op kantoor te vinden als de aanwezigheidsdagen van collega's variëren. En we merkten dat de afdelingen af en toe leeg stonden, dat er gevoelsmatig "niemand" was. Waarbij al snel duidelijk werd dat dan met name directe collega's van het eigen team gemist werden. Tot slot kwamen we tot de ontdekking dat hybride vergaderen, waarbij het beleid is dat ieder achter een eigen laptop plaatsneemt, niet goed genoeg werkte. Zeker als een live geplande vergadering

toch ineens hybride was, of wanneer we online ontdekten dat iedereen gewoon in ons kantoorpand aanwezig was. Dit alles leidde tot vragen over de werkomgeving van de toekomst en of we meer technische faciliteiten moesten creëren om hybride werken beter te faciliteren.

Het is duidelijk: het afgelopen jaar leerden we veel. Over wat hybride werken betekent voor ons als Cito, en als Cito-medewerker. In het jaar 2023 moet dat een eerste vertaling krijgen in de vernieuwde inrichting van het atrium, het vergadercentrum en haar technische faciliteiten. Ook onze kantooromgeving heeft een aanpassing nodig, zodat de inrichting beter past bij de manier waarop we ons kantoor nu gebruiken. Daarvoor start in 2023 een onderzoek. **Naast aanpassingen aan de fysieke werkomgeving en techniek moeten we waarschijnlijk ook onze manier van omgaan met hybride werken verder vormgeven.** Vragen die om bezinning >

HRM cijfers Stichting Cito 2022

Instroom en uitstroom

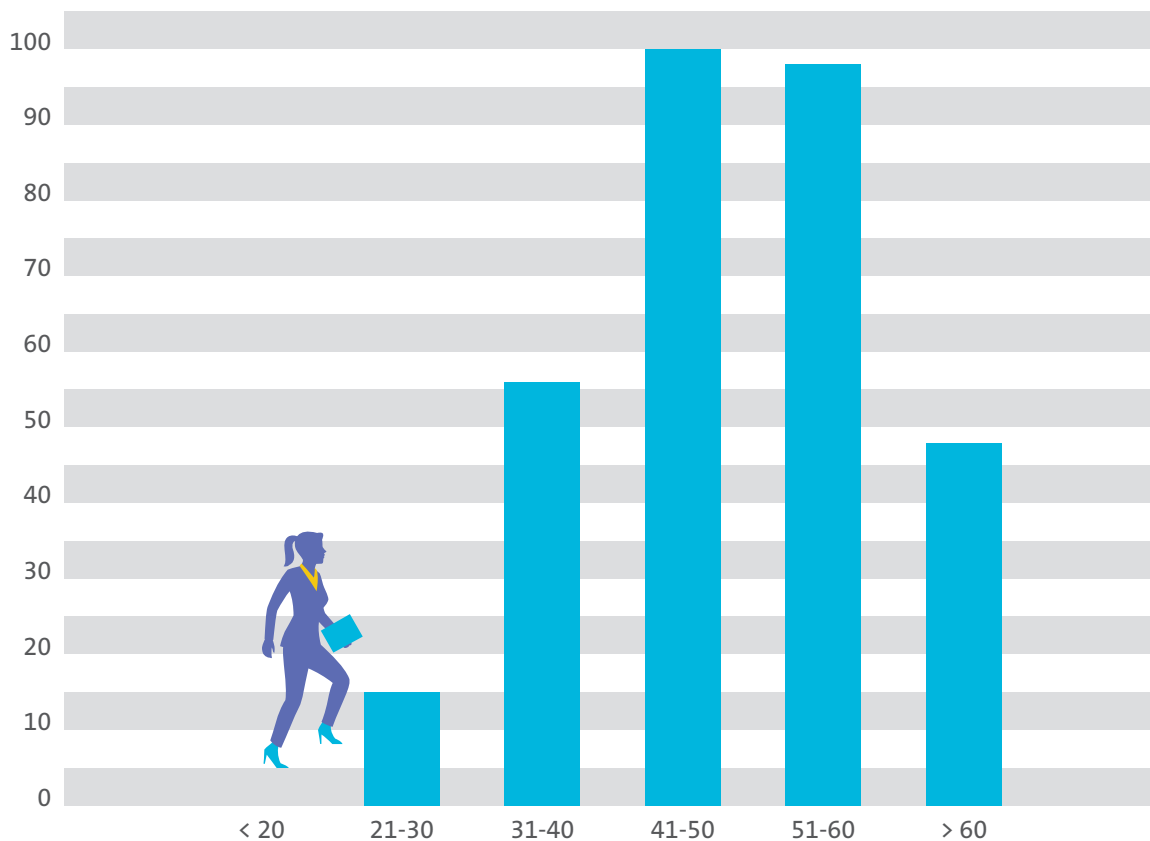

Personele cijfers gedurende 2022

Bedrijf	Aantal medewerkers	FTE	Contracten bepaalde tijd FTE	Contracten onbepaalde tijd FTE
Stichting Cito	317	271,9	34	237,9

Leeftijdsopbouw 317 medewerkers

vragen zijn onder andere: wanneer mag je weg blijven bij een live vergadering? Wanneer ga je naar kantoor? Hoe zorgen we dat we verbonden blijven met elkaar en met waar Cito voor staat? Het zijn flinke vraagstukken in een jaar dat sowieso gekenmerkt werd door maatschappelijke beweging. Na de corona-epidemie kregen we in 2022 te maken met een oorlog in Oekraïne en

In het begin van 2022 werkten we vanwege de coronamaatregelen nog veel thuis. Maar vanaf maart keerden we terug naar kantoor, ieder op ons eigen tempo.

dientengevolge een energiecrisis en een ongekend hoge inflatie. Tegelijkertijd trok de economie aan en ontstond er een grote krapte op de arbeidsmarkt. Na een lange periode van 'social-distancing' leken we bovendien kwetsbaarder voor griepvirussen van allerlei aard. En **eigenlijk waren we – na alle coronajaren – allemaal best moe. Hoe moesten we dat rijmen met een jaar waarin hard werken vereist was?** Omdat we de nadelige financiële effecten van de coronacrisis moesten herstellen. Omdat we alle extra genomen maatregelen rondom examens en corona moesten implementeren. Omdat de digitale transformatie van het onderwijs en Cito in een versnelling was gekomen. Alles bij elkaar resulteerde het in 2022 in een hoog ziekteverzuim van 7,36 %. Het was veel hoger dan we de afgelopen tien jaar kenden (meestal bewoog ons verzuim zich rond 4%).

De optelsom van het benodigde harde werken én alle mogelijkheden op de arbeidsmarkt, zorgden in 2022 voor een grotere uitstroom dan in andere jaren. Maar liefst 59 collega's verlieten Cito. Gelukkig konden we ook 84 nieuwe collega's begroeten. **Nog steeds is Cito voor veel nieuwe collega's een**

bedrijf waar ze graag willen werken. Het werken bij Cito doet ertoe. De omstandigheden waarin we dat met elkaar doen, geven we het komende jaar extra aandacht met een ambitieus vitaliteitsprogramma. Met dit programma vol workshops en trainingen willen we alle Cito-collega's houvast bieden. Zodat ze hun werk energiek, relaxed, fit en vol enthousiasme kunnen en willen blijven doen. <

Monique Kelder

Manager HRM & Facilitair

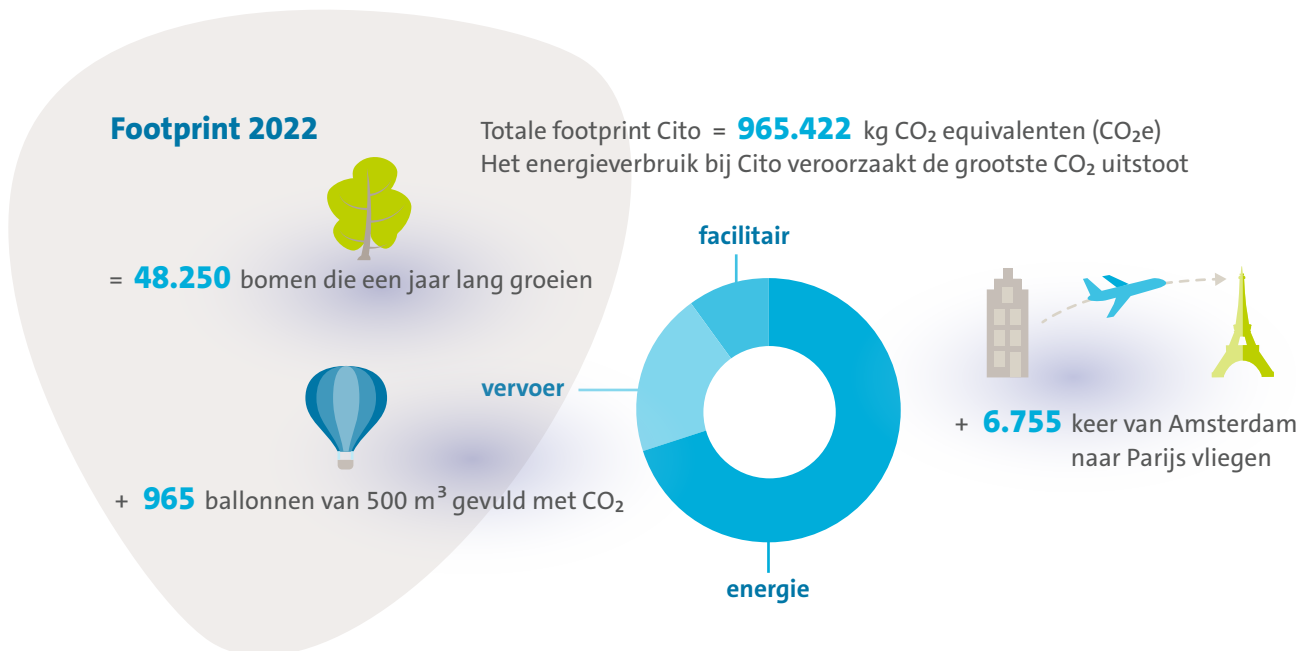
5 Duurzaamheid en maatschappelijke impact

Cito is een maatschappelijke organisatie. **Het past ons om te werken aan duurzaamheid. Niet vanuit wettelijke verplichtingen, maar omdat het een diepgevoelde doelstelling is die aansluit bij onze oorsprong.** En daarom hebben we een eerste aanzet gemaakt om inzicht te geven in onze doelstellingen. We willen gegevens verstrekken op het gebied van Omgeving, Sociaal en Governance. Alleen al omdat wij met het doen van onze reguliere werk willen bijdragen aan een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Een doelstelling die past bij het maatschappelijke, sociaal domein.

Omgeving

Het klimaat, energie, afval: het zijn onderwerpen waar we in 2022 bij Cito actief projecten op draaiden. In die projecten werkten we aan maatregelen en gedragsverandering om onze voetafdruk te verkleinen. Want natuurlijk: we hebben al een kantoor dichtbij station Arnhem (waardoor het overgrote deel van onze medewerkers reist met het openbaar vervoer en we goed scoren op 'mobiliteit'). Natuurlijk: ons kantoor is relatief energiezuinig (wat blijkt uit een relatief laag gasverbruik, vergeleken met kantoren van een vergelijkbare omvang en vergelijkbaar energie-label). En natuurlijk: we werken al langer aan afvalreductie (wat blijkt uit het dalen van onze afvalstroom van 20.055 kilo in 2020, naar 13.062 kilo in 2021 en 12.653 kilo het afgelopen jaar).

Maar het kán beter. Dat bleek in 2022 bijvoorbeeld uit de CO₂-footprint die we berekenden. **Die footprint liet ons grootste verbeterpotentieel zien: het verbruik van elektriciteit.** En dus namen we diverse maatregelen om het energieverbruik in ons kantoor terug te dringen. >

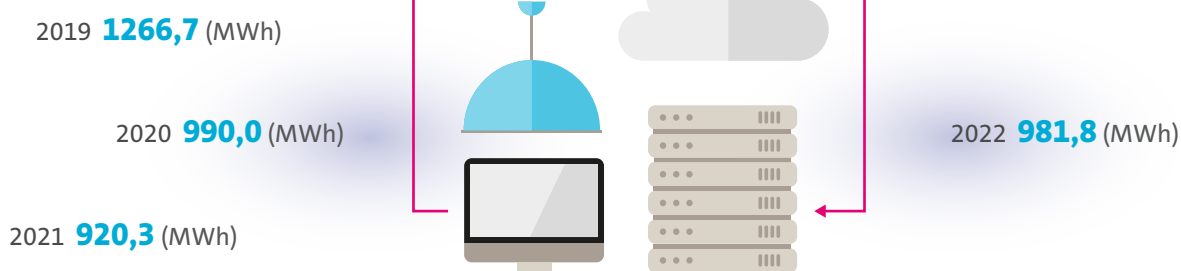
Besparen op energie

Om ons energiegebruik te verduurzamen, namen we in 2022 de volgende maatregelen:

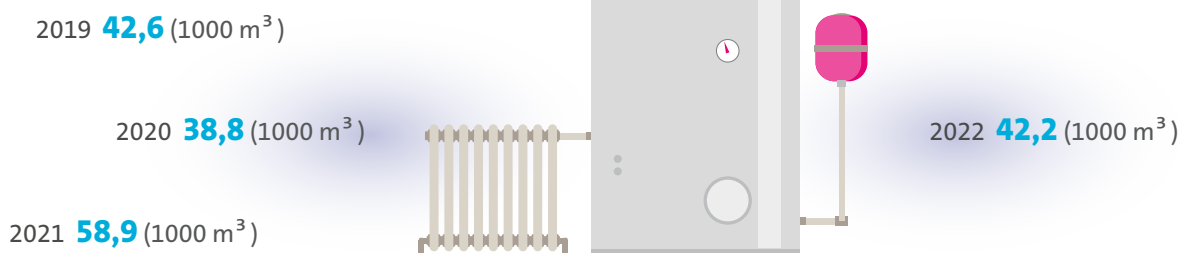
- We stapten over op echt groene, in Nederland opgewekte, stroom.
- We schaften een nieuw gebouwbeheersysteem aan om ons energieverbruik gericht te managen.
- We zetten de thermostaat een graadje lager.

Wat ons een extra handje hielp was het grootschalige cloudmigratie-project. Door te gaan werken vanuit de cloud kunnen we geleidelijk onze interne servers – die veel energie verbruiken – afstoten.

Elektraverbruik (MWh)

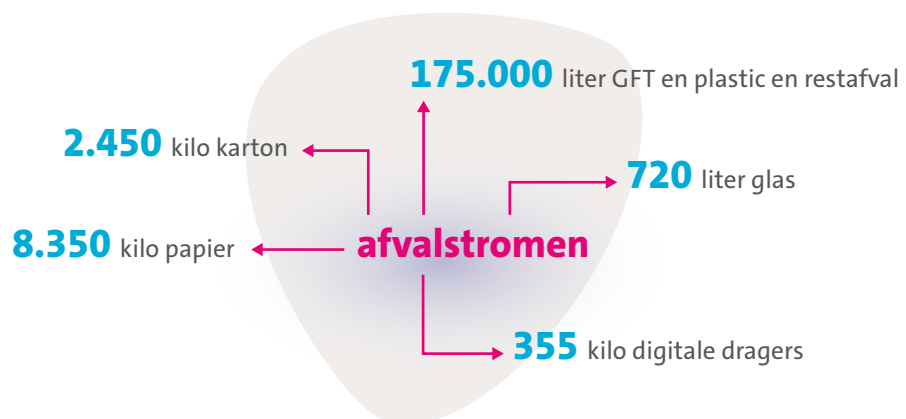
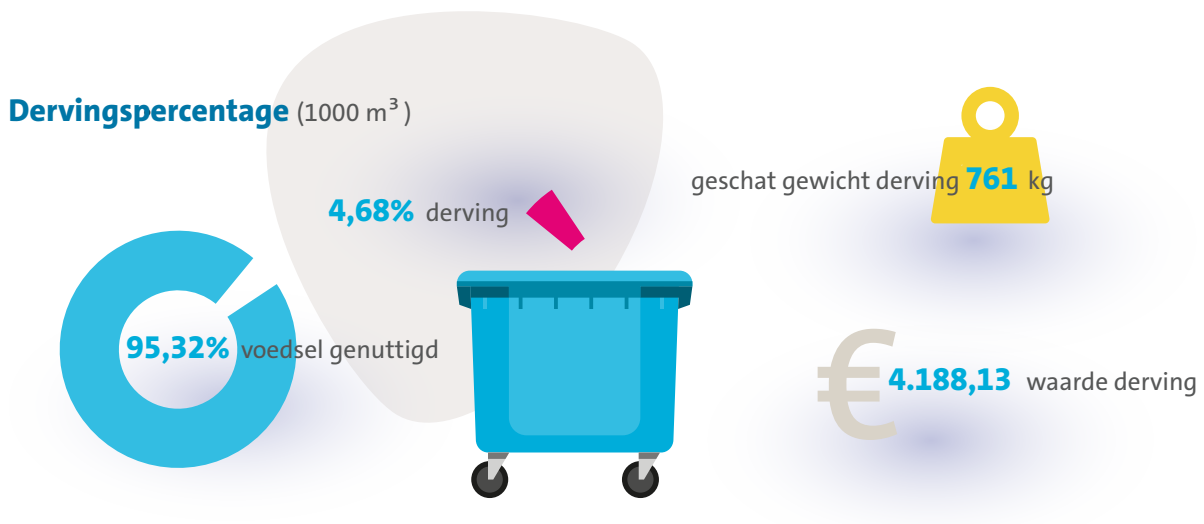
Gasverbruik (1000 m³)

Minder waste

Al een aantal jaren werken we bij Cito gericht aan minder waste. Dat doen we via een aantal projecten:

- In 2022 namen we het besluit om afvalstromen beter te gaan scheiden. De voorbereidingen zijn hiervoor in 2022 getroffen, waarbij er gezorgd is dat de gescheiden afvalstromen ook daadwerkelijk gescheiden verwerkt gaan worden. In 2023 gaan we al ons afval gescheiden aanleveren.
- In ons bedrijfsrestaurant voorkomen we voedselverspilling en zoeken we continu naar balans tussen “niet te veel in huis hebben” en “geen nee hoeven verkopen”. In 2022 maakte het eerste -jaar van hybride werken het lastig om het aantal restaurantbezoekers goed in te schatten. Toch nam het dervingspercentage van 9,9% in 2021 af tot 4,68% in 2022. >

Sociaal

De doelstelling om een bijdrage te leveren aan 'kwaliteit van onderwijs' is feitelijk Cito's basisdoelstelling. **Sociale waarden als kansgelijkheid zitten in de kern van onze producten.** Als maatschappelijke organisatie dragen we met onze toetsen, examens en expertise bij aan goed onderwijs in Nederland. Ook internationaal doen we dat via adviestrajecten voor buitenlandse overheden. Als organisatie spelen we ook graag een actieve rol in opleidingstrajecten. Met gastcollege's en docentschappen, bijvoorbeeld. Maar ook door veelvuldig gastheer te zijn voor leerlingen en studenten met stages, werkervarings-, afstudeer- en promotietrajecten.

Het sociale aspect in ons werk is diepgeworteld. Bij Cito zeggen we altijd: 'kansgelijkheid zit in onze genen'. **Niet verbazingwekkend dus, dat Cito ook een sociale werkgever is.**

- In de top van onze organisatie werken we met evenveel vrouwen als mannen.
- De loonkloof binnen onze organisatie is klein. Gelijkheid in salaris is geen streven, maar praktisch wel bijna realiteit.
- We bieden onze medewerkers ruimte voor permanente educatie. Enerzijds doordat we centraal regelmatig opleidingen bieden en er voor afdelingen een eigen opleidingsbudget beschikbaar is anderzijds door de inzet van het persoonlijke IWB-budget.
- We zorgen goed voor onze eigen mensen. In 2022 startten we vitaliteitsprogramma's, die onze medewerkers kunnen helpen de werk-privé-balans te bewaken, hun werkdruk te reguleren. Reden ook waarom we in 2022 samenwerkingsafspraken maakten met bedrijfsmaatschappelijk werk.
- We hebben oog voor genderequality. Al onze producten hebben we in 2022 onderworpen aan een additionele screening op verschillen tussen gender. >

Governance

Cito is een maatschappelijke organisatie, maar ook een hybride organisatie waarin Stichting Cito en Cito BV actief zijn. **In de complexiteit van een dergelijke hybride organisatie staat governance per definitie hoog op de agenda.** Dat was ook het geval in 2022. Het afgelopen jaar maakten we de organisatie namelijk klaar voor de (transparante) uitvoering van nieuwe

overheidstaken rondom de po-doorstroomtoets. Bij Cito zijn we op alle vlakken van onze organisatie en bedrijfsvoering compliant met wetgeving, bijvoorbeeld rondom aanbestedingen en het ontvangen van staatssteun.

Ook op het gebied van innovatie werken we aan sociale en governance doelstellingen. **Als publieke kennisorganisatie stimuleren we vanuit CitoLab innovatie van het onderwijskundig meten.** De kennis die we opdoen, resultaten die we behalen en prototypes die we ontwikkelen, delen we met het onderwijs en andere onderwijspartijen. In onze innovatietrajecten werken we per definitie graag samen met anderen. Incidenteel, maar ook structureel, zoals we dat doen vanuit wetenschappelijke samenwerkingsverbanden met een aantal universiteiten. >

*Het sociale aspect
in ons werk is
diepgeworteld.
Bij Cito zeggen we
altijd: ‘kansen-
gelijkheid zit in
onze genen’.*

Dat streven naar samenwerking komt ook terug in structurele samenwerkingen met vaste leveranciers. Op IT-vlak hebben we onze vaste partners, maar ook rondom personeelsinzet werken we met vaste detacheerders. <

6 Digitalisering en de digitale transformatie

Cito zit volop in een digitale transformatie. Ook in 2022 werden belangrijke stappen gezet.

Dat had een aanzienlijke impact op onze dienstverlening aan klanten en ketenpartijen, maar ook de eigen Cito-medewerkers kregen te maken met veranderingen.

Zo werd in 2022 **de digitale transformatie ingezet op Cito's eigen toetsconstructieproces**. En dat ging verder dan het ontwikkelen van een nieuwe, losse applicatie. In plaats daarvan werkten we aan een integrale aanpak, waarbij we zowel de werkwijze, structuur en competenties van medewerkers gezamenlijk aanpasten en ontwikkelden. Het intensiverde de samenwerking tussen Informatie Voorziening/Informatie Technologie (IV/IT) en de business, doordat we gezamenlijk doelen stelden en realiseerden.

Bij onze klanten in het onderwijs zette de digitalisering zich het afgelopen jaar gestaag door. Niet dat we merkten dat de adoptie ervan een hele grote vlucht nam. **Scholen stelden wel in toenemende mate hogere eisen aan onze digitale producten**. Performance en security, klantbeleving en een intuïtieve user interface: ze worden steeds belangrijker. Op al deze punten hebben we in 2022 dan ook stevig geïnvesteerd.

Voor Cito wordt het gebruik van up-to-date digitale technologieën steeds belangrijker om snel te kunnen inspelen op veranderende behoeften of gewijzigd beleid. **Om dit te ondersteunen willen we de komende vier jaar ons applicatielandschap structureel vernieuwen en innoveren. In 2022 hebben we de vernieuwingskalender opgezet.** Met ons nieuwe, digitale platform

kunnen we ook de productontwikkeling versnellen en efficiënter vormgeven. Bovendien kunnen we de klantbehoefte om plaatsonafhankelijk en op alle devices (PC, Laptop, tablet) te kunnen werken, ermee invullen.

Performance en security, intuïtieve user interface: ze worden steeds belangrijker.

Een groot project dat in 2022 startte, was het Cloudmigratieprogramma. Voor alle Cito-medewerkers migreerden we de gebruikers- en afdelingsdata naar de cloud, om zo het hybride werken beter en veiliger te ondersteunen. Medewerkers werden daarnaast getraind in de nieuwe werkwijze en de governance voor het werken in de cloud werd vastgelegd. We zetten het Cloudmigratieprogramma in 2023 door, onder andere voor de applicaties die nog lokaal bij Cito draaien.

Het afgelopen jaar hebben we tot slot veel aandacht gehad voor de IV/IT-organisatie zelf. Daarbij ging het specifiek om het inrichten en opbouwen van regiefuncties en competenties. Zo werd onder andere het portfoliomanagement ingericht en het werken onder architectuur verder vormgegeven. Verder organiseerden we de softwareontwikkeling in devops-teams. Om de toegenomen vraag te kunnen invullen, startten we extra teams. Daarbij kozen we bewust voor een combinatie van eigen medewerkers (om de domeinkennis te borgen), aangevuld met expertise van strategische partners. Het moet de schaalbaarheid bewerkstelligen mét behoud van kwaliteit. Beide noodzakelijk om ook de komende jaren onze ambities te kunnen waarmaken! <

Pieta Rozema

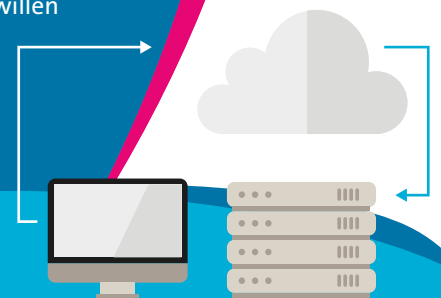
Directeur IV/IT

Project Governance Office 365

Net voor de corona-uitbraak rolden we bij Cito intern Office 365 uit. De thuiswerkplicht zorgde vervolgens voor een ongekend snelle doorbraak van het samenwerken in Teams. Die snelle switch was nodig, maar had ook een keerzijde. Zo was er – begrijpelijkerwijs – weinig aandacht voor richtlijnen en kaders (nodig om onze werkwijze transparant te maken), en medewerkers lieten oude werkgewoonten onvoldoende los. **Om het nieuwe werken goed gefundeerd in te kunnen voeren, draaiden we in 2022 het project Governance Office 365.** Via dit omvangrijke project voor documentbeheer en kennisdeling in de cloud, namen we het afgelopen jaar onder meer afscheid van de netwerkschijven. Ook staken we veel tijd en aandacht in de begeleiding van medewerkers.

Het project startte in 2022 met een visieontwikkeling met het MO. Want: hoe willen we nu eigenlijk met elkaar samenwerken? Welke eisen stellen we aan onze informatiehuishouding? Welke applicaties stellen we standaard in? Ook organiseerden we een verdiepingsworkshop met medewerkers uit alle divisies. De input hieruit werd gebundeld in **een set aan regels en richtlijnen: het governanceplan.**

Vervolgens was het tijd voor de gang naar de cloud. En die vereiste een organisatiebrede opschoonactie van alle bestanden op de netwerkschijven. **Middels de campagne ‘alleen met goud naar de cloud’ deden we een dringend beroep op alle Cito-collega’s.** Met resultaat! Medewerkers gingen zelf actief aan de slag, en afdelingen organiseerden dagdelen om samen op te ruimen. De komende jaren zal de campagne regelmatig herhaald worden.

Het hele jaar door waren er diverse initiatieven **om medewerkers te ondersteunen in de nieuwe manier van werken.** Zo:

- Kreeg elke afdeling een digicoach. Die coaches hadden twee taken: het ondersteunen van directe collega’s én het vertalen van de Cito-regels naar hun specifieke afdeling. Om het kennisniveau van de digicoaches te verhogen werden regelmatig bijeenkomsten georganiseerd.
- Kwam er een kennissite ‘Wegwijs in Microsoft 365’. Dit ter inspiratie en informatie van alle medewerkers. Met tips, tricks en informatie over Microsoft Office 365 én gelegenheid tot het delen van kennis.
- Werden laagdrempelige kennissessies en basistrainingen verzorgd. Voor sommige divisie of afdeling waren deze verplichte kost, voor anderen op vrijwillige basis.

Eind 2022 wilden we als organisatie met kantoorautomatisering volledig in de Microsoft 365 cloud kunnen werken. Die doelstelling hebben we gehaald.

7 Risicomanagement

Cito is een kennisinstituut met het ontwikkelen van toetsen, examens en meetinstrumenten als kernactiviteiten. **Aan onze kernactiviteiten kleven risico's, al is het maar omdat we continu bezig zijn met data, waaronder persoonlijke data.** Gegevensbescherming, privacy, informatiebeveiliging en andere aspecten van risicomanagement staan daarom stevast hoog op onze beleidsagenda.

Een goed **risicomanagement** draagt bij aan de continuïteit van de organisatie door risico's te identificeren, beoordelen en beheersen. **Een goed strategisch risicomanagement draagt bij aan de realisatie van lange termijndoelstellingen, omdat de organisatie zich zo beter kan voorbereiden op onvoorziene omstandigheden** en sneller kan anticiperen op ontwikkelingen en kansen. Bij Cito is dit proces geborgd. Risicomanagement maakt namelijk onderdeel uit van onze planning en control-cyclus.

De afgelopen jaren deden zich – rondom de covidpandemie – nogal wat risico's voor met een grote impact op de samenleving, onderwijssector én de organisatie. Die risico's verdwenen in 2022 naar de achtergrond. Van een harde lockdown in het begin van het jaar, kwamen we in rustiger vaarwater toen de corona-maatregelen vervielen.

Hoeveel risico neemt Cito eigenlijk? Hoeveel risico kunnen, willen en mogen we nemen in ons streven om meerwaarde te leveren en onze missie – gelijke kansen voor iedereen – te realiseren?

We kunnen rustig stellen dat Cito's **risicobereidheid** klein is. Ook in 2022 toonden we een voorzichtige aanpak bij het nemen van risico's. Logisch, want de ambitie om kwalitatief goede toetsen, examens en meetinstrumenten te maken, zit tot in de haarvaten van de organisatie. **Het is ons geïncorporeerde streven naar hoge betrouwbaarheid en kwaliteit, dat bijdraagt aan een risicomijdende bedrijfscultuur.**

Cito heeft een strategisch risicoregister met bijbehorende beheersplannen opgesteld. Cito beoordeelt de opkomst van disruptieve technologieën en toenemende concurrentie als haar belangrijkste risico's. Technologieën kunnen de markt verrassen door een substantiële verbetering ten opzichte van de bestaande technologie te genereren. Cito beheerst dit risico door te investeren in eigen kennis rondom potentieel disruptieve technologieën. Daarmee kan Cito toegevoegde waarde leveren door deze technologieën te integreren in de huidige toets- en examenpraktijk. Op deze manier kunnen we gebruik maken van de voordelen van deze technologieën en deze incorporeren in een transparante en eerlijke toetspraktijk. Tevens wordt gezocht naar de mogelijkheden om in de toekomst samen te werken met technologische bedrijven. En als gevolg van voortschrijdende digitalisering en convergentie tussen toetscontent en digitale toepassing ontstaat er nieuwe concurrentie door digitale (platform)leveranciers en andere nieuwkomers. Cito wil weerbaar en wendbaar zijn en monitort voortdurend de strategische risico's. >

Corporate

Strategisch risicomanagement valt bij Cito onder de eindverantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur. De verantwoordelijkheid voor geïdentificeerde strategische risico's ligt bij de leden van het Management Team. MT-leden stellen voor 'hun' risico's beheersplannen op en zorgen voor implementatie. Ze krijgen hierbij ondersteuning vanuit de (staf)afdelingen. Risico-assessments worden bij Cito periodiek uitgevoerd. Daaruit volgt een rapportage aan de Raad van Bestuur en aan de auditcommissie van de Raad van Toezicht. Ook bij de Raad van Toezicht staat risicomanagement jaarlijks op de agenda.

In 2022 was onze risicobereidheid als volgt:

Strategisch

Cito's strategie draagt - door beleidskeuzes en innovatie - in belangrijke mate bij aan onze missie en het realiseren van onze organisatie-doelstellingen. Op dit vlak zijn we bereid een gemiddeld risico te accepteren.

Operationeel

Operationeel is Cito niet bereid veel risico te nemen. We willen een betrouwbare organisatie zijn, waar zaken goed geregeld zijn en waar je op kunt bouwen.

Financieel

Op het financiële vlak is Cito bereid een gemiddeld risico te nemen. Die gemiddelde risicobereidheid is nodig om te kunnen innoveren en onze strategische doelstellingen te realiseren. Over het geheel kan Cito BV zich hierbij wat meer ondernemersrisico permitteren dan Stichting Cito, waar we meer afhankelijk zijn van op wet- en regelgeving gebaseerde taakdoelstellingen.

Compliance

Onze risicobereidheid op het vlak van compliance is zeer laag. Als Cito moeten we voldoen aan wet- en regelgeving; op dit terrein nemen we geen risico's.

Op landelijk niveau kwam in het voorjaar Privacyconvenant digitale onderwijsmiddelen 4.0 tot stand. Cito BV verbond zich via brancheorganisatie MEVW aan deze opvolger van convenant 3.0. Afsproken werd dat deelnemers uiterlijk 1 augustus alle organisatie-toepasselijke modeldocumenten gereed en gepubliceerd hadden. De tijd was kort en betekende een forse inspanning van alle betrokkenen. Daarbij was de komst van Leerling in Beeld een complicerende factor - diverse privacyaspecten van het product vroegen om een goed doordachte aanpak -, maar wel één die op het goede moment kwam, de focus was voluit op privacy gericht.

Binnen Cito wordt de noodzaak tot een adequate persoonsbescherming volop onderschreven.

Bij privacyvraagstukken binnen Cito is de samenwerking met de externe functionaris gegevensbescherming (FG) niet meer weg te denken. Ook het afgelopen jaar was de inbreng van de FG van grote waarde, zowel bij ad hoc vragen over gegevensbescherming als bij grotere onderwerpen, zoals het werkprogramma en governance. **Onder leiding van de FG voerde het Cito Privacy- en informatiebeveiligingsteam** >

het afgelopen jaar een self assessment uit. Dat moest duidelijk maken op welk niveau de privacy compliance zich binnen Cito beweegt en leiden tot prioriteiten en een werkprogramma. De conclusie was dat Cito in een werkprogramma van twee tot drie jaar kan toewerken naar een hoger volwassenheidsniveau. Zeker op het vlak van privacy governance ('Hoe is privacy compliance binnen Cito geborgd?'). Daarbij bleek het bestaande Privacybeleidsplan/beleidskader namelijk een prima basis, maar in de concrete uitwerking ingewikkeld. Inmiddels wordt gewerkt aan een eenvoudiger rolverdeling. Daarbij wordt beter aangesloten bij de werkwijze in andere beleidsdomeinen binnen de organisatie.

Naast gegevensbescherming waren er in 2022 andere ontwikkelingen die aandacht vroegen, zoals **de inzet van big data, algoritmen, machine learning, kunstmatige intelligentie en data ethiek. Ook hierbij werd de FG volop betrokken.** Binnen Cito wordt de noodzaak tot een adequate persoonsbescherming volop onderschreven. Niet alleen organisatiebreed, maar ook op afdelingsniveau waren er diverse initiatieven om collega's te helpen bij de correcte omgang met persoonsgegevens.

Als kennisinstituut dat zich bezig houdt met het ontwikkelen van toetsen, examens en meetinstrumenten kunnen we niet zonder **informatiebeveiliging**. In essentie gaat het daarbij om het passend beschermen van beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van data, informatie en systemen. Daarvoor is een samenhangend pakket aan beheers-

maatregelen nodig om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening te waarborgen. In een wereld die verregaand digitaliseert, **zagen we ook in 2022 de destructieve gevolgen van ransomware, misbruik van kwetsbaarheden in softwarecomponenten en supply chain risico's. Risicomanagement helpt ons hierop te anticiperen met adequate preventieve, detectieve en reactieve maatregelen.** Daarbij gaan we verder dan onze eigen organisatiegrens. Ook een goede samenwerking tussen leveranciers, brancheorganisaties en ketenpartijen is noodzakelijk om dreigingsinformatie en good practices te delen. In 2022 zetten we gezamenlijk stappen vooruit om de weerbaarheid binnen de betrokken organisaties, de sector en de samenleving naar een hoger niveau te brengen. Deze ontwikkeling zet de komende jaren verder door; Cito beweegt hierin mee.

Op het vlak van beveiliging deden zich in 2022 geen ernstige incidenten voor. Bij het ontwikkelen van nieuwe digitale producten en diensten zijn veiligheid en betrouwbaarheid inmiddels standaardprincipes. We

conformereren ons hierbij aan normenkaders in de branche en aan actuele, breed gedragen technische standaarden. Voor het managementsysteem gebruiken we het normenkader van de internationale standaard ISO27001. Cito is hiervoor gecertificeerd en ook het afgelopen jaar bleek de kwaliteitsborging uit de jaarlijkse onafhankelijke audit door TÜVNORD. Wat in 2022 ook duidelijk werd, was dat er bij Cito sprake is van een goed bewustzijn op het vlak van frauderisico's en veranderende wetgeving. PricewaterhouseCoopers accountants N.V. deed deze constatering op basis van controlewerkzaamheden. Ondanks een goed bewustzijn bestaat frauderisico in alle organisaties, ook bij Cito. Onze interne beheersmaatregelen zijn mede ingeregeld om fraude te voorkomen. Cito zal in 2023 expliciet aandacht besteden aan het verder formaliseren van de frauderisicoanalyse en zo nodig de beheersingsmaatregelen aanpassen. De uitkomsten hiervan zal gerapporteerd worden in het jaarverslag over 2023. Bij Cito zijn in 2022 geen fraude-incidenten vastgesteld. <

In 2022 zetten we gezamenlijk stappen vooruit om de weerbaarheid binnen de betrokken organisaties, de sector en de samenleving naar een hoger niveau te brengen.

8 Uit de Raad van Toezicht

Voor ons als toezichthouders was 2022 een jaar waarin we zagen dat Cito doorbouwde aan de toekomst. De organisatie liet zien wendbaar en weerbaar te zijn. En bewees dat ze met hoogwaardige producten en diensten waarde kan toevoegen aan het onderwijs. Als Raad van Toezicht bedanken we de Raad van Bestuur en alle medewerkers van Cito voor hun inzet. In dit jaarverslag blikken we terug op een aantal highlights.

Hoewel de coronapandemie inmiddels voelt als iets uit een ver verleden, beheerste deze de samenleving en het onderwijs wel degelijk nog in de eerste maanden van het verslagjaar 2022. Dat impliceerde dat opnieuw bijzondere inzet werd gevraagd van de medewerkers van Cito. Ook het uitbreken van de Oekraïne-oorlog vroeg om extra aanpassingen. **Met adaptiviteit en creativiteit lukte het Cito om het afgelopen jaar opnieuw hoogwaardige diensten te leveren** die van groot belang zijn voor het onderwijs.

“De medewerkers van Cito werken vanuit een enorme drive. Ze zijn zeer begaan met waar Cito voor staat, namelijk het creëren van kanselijkheid. Ik vind het mooi om een organisatie bij te staan waar mensen werken die zo gemotiveerd en professioneel zijn.”

Victor van der Chijs, Raad van Toezicht

Om die waarde en relevantie voor het onderwijs ook voor de toekomst te bewijzen, zette Cito in 2022 succesvol in op de ontwikkeling en lancering van nieuwe producten en diensten. Zo was **de lancering van het nieuwe leerlingvolgsysteem Leerling in Beeld een spannende stap, die we als Raad van Toezicht nauwlettend hebben gevolgd.** Ook het besluit over en de inrichting van alle werkzaamheden rondom de doorstroomtoets

was een nadrukkelijk punt van aandacht. Voor Cito BV waren de commerciële activiteiten en het verwerven van nieuwe opdrachten regelmatig onderwerp van gesprek. De ontwikkeling hiervan vroeg om extra investeringen en ook die werden door de Raad nauwkeurig gemonitord.

Een ander onderwerp dat het afgelopen jaar regelmatig de revue passeerde in de Raad van Toezicht, was strategisch risicomanagement. In 2021 had Cito al een nieuw risicomanagement-systeem ontwikkeld, dat in 2022 verder werd uitgewerkt. Met de voltallige Raad voerden we vervolgens een ‘topdown’-risicoanalyse uit. Vanuit een holistische benadering onderzochten we of er nog additionele risico’s moesten worden geadresseerd.

“Als je het mij vraagt, is Leerling in Beeld het meest interessante, maar ook belangrijkste project van Cito. We zien daarmee dat Cito een nieuw product in de markt kan zetten dat een hele hoge klantwaardering krijgt én heel erg inspeelt op de wensen van het onderwijsveld.”

Kees Dubbelboer, Raad van Toezicht

In het najaar van 2022 vertrok Cito’s voorzitter Raad van Bestuur om haar carrière elders voort te zetten. **Ook via dit jaarverslag danken we Anneke Blok graag nogmaals voor haar jarenlange inzet.** In het tijdelijke vacuüm nam COO Arthur Weijers, met ondersteuning van het managementteam, het roer tijdelijk alleen over. Hij leidde de organisatie en zette diverse belangrijke projecten voort. Voor de Raad van Toezicht betekende het vertrek van Anneke >

Raad van Toezicht 2023 van links naar rechts: *Doetina van Kelle, Fatimazhra Belhirch (lid vanaf 2023), Victor van der Chijs, Herbert Hoijtink, Rashid Azimullah (lid vanaf 2023), Therese van Schie en Kees Dubbelboer*

“In de Commissie Onderwijs en Kwaliteit hebben we het afgelopen jaar uitgebreid gesproken over diversiteit en inclusie, en over wat deze begrippen voor Cito betekenen. Zijn de toetsen van Cito bijvoorbeeld wel inclusief genoeg? Wat wordt er van Cito gevraagd om ook hier goed mee om te gaan? Het bleken vragen waar niet direct een antwoord op is, maar die wel helpen om duidelijk te krijgen welke rol voor Cito is weggelegd bij deze thema’s.”

Doetina van Kelle, Raad van Toezicht

de opstart van een wervingstraject. In de zoektocht naar een nieuwe voorzitter voerden we gesprekken met diverse externe en interne kandidaten. Op basis hiervan konden we met veel vertrouwen Saskia Wools, afkomstig uit de eigen organisatie, benoemen. Per 1 januari 2023 is Saskia gestart als nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur. Ook binnen de Raad van Toezicht vonden in 2022 wijzigingen plaats. Zo trad Josephine de Zwaan per 18 februari af als voorzitter en lid van de Raad van Toezicht. Josephine was ruim 8 jaar actief als toezicht-houder voor Cito. Ook in dit jaarverslag willen we haar bedanken. Ze werd opgevolgd door Victor van der Chijs, die het voorzitterschap op zich nam.

Terugblikkend op 2022 kende het jaar behoorlijk wat positieve ontwikkelingen. Maar er waren en blijven ook aandachtspunten. In 2022 sprak we regelmatig met de Raad van Bestuur over de **in- en externe ontwikkelingen die de toekomst van Cito kunnen beïnvloeden.** >

Samenstelling Raad van Toezicht

mr. Josephine de Zwaan (voorzitter RvT, Remuneratiecommissie) (t/m 18 februari 2022)

mr. Victor van der Chijs (voorzitter RvT, Remuneratiecommissie) (vanaf 19 februari 2022)

prof. dr. Wouter ten Have (vicevoorzitter RvT, Remuneratiecommissie)

drs. Doetina van Kelle MBA (lid RvT, commissie Onderwijs & Kwaliteit)

drs. Kees Dubbelboer RA (lid RvT, Auditcommissie)

mr. drs. Therese van Schie (lid RvT, Auditcommissie)

prof. dr. Herbert Hoijtink (lid RvT, commissie Onderwijs & Kwaliteit)

Samenstelling Raad van Bestuur

drs. Anneke Blok (voorzitter) (tot 15 oktober 2022)

mr. Arthur Weijers (COO, lid)

Op 18 mei 2022 verleende de Raad van Toezicht decharge aan de Raad van Bestuur voor het gevoerde beleid in 2021.

“Om goed beslissingen te kunnen nemen, moeten we onze bedrijfskerngetallen kennen én begrijpen. Dit jaar hebben we grote slagen gemaakt om deze kerngetallen boven water te krijgen en te gebruiken in de Cito-besluitvormingsprocessen. In veel gevallen vraagt dat om een andere manier van werken. Ik heb grote bewondering voor de getoonde flexibiliteit en het verlangen om te leren van onze eigen mensen.”

Thérèse van Schie,
Raad van Toezicht

“Een interessant project uit 2022 vind ik ‘Woordmars’. Daarin wordt getoetst met gebruik van de woordenschat die een kind heeft, en niet de woordenschat die een kind geacht wordt te hebben. Het is een prachtig project in het kader van gelijke kansen.”

Herbert Hoijtink, Raad van Toezicht

Dit zijn de uitdagingen:

- Het succesvol ontwikkelen en uitrollen van hoogwaardige producten en diensten in een onderwijsveld dat sterk verandert en onder grote druk staat.
- Een optimale samenwerking tussen de ketenpartners.
- Het verbreden van Cito tot een kennisinstituut dat samen met stakeholders maximaal bijdraagt aan het hoofddoel ‘kansgelijkheid vergroten’.
- Versnelling van de aanpassingen in de IT-infrastructuur, nodig om de efficiency van activiteiten te vergroten en succesvol in te spelen op veranderingen.
- Het verbeteren van sturingsinformatie en het vereenvoudigen van processen en systemen.

Conform de statuten en reglementen besprak de Raad van Toezicht in 2022 uiteraard reguliere onderwerpen, als het goedkeuren van de jaarrekening, het goedkeuren van de begroting, de voorgangsrapportages en kwartaalcijfers. **Op 8 juni 2022 organiseerde de Raad van Toezicht, samen met de Raad van Bestuur, een strategiedag.** We spraken er over grote maatschappelijke ontwikkelingen die zich voltrekken in hoog tempo: klimaat en duurzaamheid, instabiliteit en onveiligheid, polarisatie, ongelijkheid en een snelgroeïende kloof tussen rijk en arm. Al deze ontwikkelingen hebben direct of indirect impact op kans(on)gelijkheid. Tijdens de strategiedag >

“Als voorzitter van de Raad van Toezicht treed ik waar en wanneer nodig op als sparringpartner, tegendenker of breekijzer. Cito is een organisatie waar bijna iedereen iets van vindt. Dat is soms behoorlijk ingewikkeld, omdat de publieke opinie over Cito, die niet altijd gebaseerd is op de juiste feiten, toch altijd een wisselwerking heeft met de politiek.”

Victor van der Chijs, Raad van Toezicht

onderzochten we wat deze ontwikkelingen betekenen voor Cito en welke impact de veranderingen hebben op de drie divisies Centrale Toetsen en Examens, OKI/CitoLab en Cito BV.

De Raad van Toezicht hecht grote waarde aan medezeggenschap. In 2022 werd de samenwerking tussen Raad van Toezicht, Raad van Bestuur en Ondernemingsraad verder gestroomlijnd. In het voorjaar bespraken de drie Raden gezamenlijk het onderwerp diversiteit en inclusie. Een actueel onderwerp in de maatschappij,

maar ook binnen Cito. Temeer omdat het een relatie heeft met onze missie om een bijdrage te leveren aan kansgelijkheid. Gezamenlijk bespraken we wat diversiteit en inclusie betekenen voor Cito, voor onze toetsen en examens, voor hoe we met elkaar werken, etc.

Twee keer woonden leden van de Raad van Toezicht een overlegvergadering van de Raad van Bestuur en OR bij: in de zomer en in het najaar. Tijdens deze artikel 24-vergaderingen bespraken we met elkaar de algemene gang van zaken en kwamen diverse onderwerpen aan bod. Als Raad hebben we beide overleggen ervaren als opbouwend en informatief. <

Victor van der Chijs

Voorzitter Raad van Toezicht

Uit de commissies

■ Auditcommissie

De Auditcommissie had in 2022 de deelnemingen OAT en Woots op de agenda staan, maar ook het IT-platform en Leerling in Beeld, en strategisch risicomanagement. Verder werden de jaarrekening 2021, het accountantsverslag 2021, de managementletter 2021, de tussentijdse financiële cijfers over 2022, de begroting van 2023, de liquiditeitsplanning van de BV en andere financiële zaken besproken. De Auditcommissie is tevreden over de goede samenwerking met de externe accountant van de Cito-organisatie.

■ Remuneratiecommissie

Tussen de reguliere RvT-vergaderingen door stemden de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht (beiden lid van de Remuneratiecommissie) regelmatig af met de Raad van Bestuur. Daarbij was de agenda van het overleg tussen Raad van Bestuur en Raad van Toezicht een vast onderwerp. Ook hield de Remuneratiecommissie haar jaarlijkse ontwikkel- en beoordelingsgesprekken met de Raad van Bestuur. Speciale punten voor de Remuneratiecommissie waren in 2022 de werving van de nieuwe bestuursvoorzitter. Daarnaast lag er een opdracht om twee nieuwe leden voor de Raad van Toezicht te werven. Per 31 december 2022 trad onze vice-voorzitter Wouter ten Have af vanwege het volmaken van zijn tweede benoemingstermijn. We zijn verheugd dat we in 2023 twee nieuwe toezichthouders kunnen verwelkomen: Fatimazhra Belhirsch en Rashid Azimullah.

■ Commissie Onderwijs & Kwaliteit

De Commissie Onderwijs & Kwaliteit kwam in 2022 twee keer bijeen. Binnen de commissie maakten we een inhoudelijke verdiepingsslag op diverse onderwerpen. Zo bespraken we in februari het onderwerp ‘genderneutraal’. Omdat bias daaromtrent in onze hele maatschappij zit, wisselden we van gedachten over het vastleggen ervan in Cito’s missie, visie en/of strategie. Ook spraken we over het vergroten van diversiteit aan toetsdeskundigen en CG-leden, een bewustere selectie van teksten en contexten in toetsen en examens, en over data en AVG. Ander onderwerp van gesprek in februari was de kwaliteitsbeoordeling van toetsen en examens in Nederland. De verschillende beoordelingssystemen werden toegelicht, en we kregen uitleg over beoordelings- en certificeringspartijen. In oktober spraken we verdiepend over de Doorstroomtoets. We bekeken het onderwerp zowel vanuit het perspectief van Cito BV (Leerling in beeld-doorstroomtoets), als Stichting Cito (de overheidstoets).

9 Financiën

Ontwikkelingen in het verslagjaar

De bedrijfsopbrengsten zijn in 2022 € 55,6 miljoen (€ 49,0 miljoen in 2021) en bestonden uit opbrengsten uit de Wet SLOA voor € 33,7 miljoen (€ 31,2 in 2021) en opbrengsten uit marktactiviteiten voor € 21,8 miljoen (€ 17,8 miljoen in 2021). Van de totale opbrengst had € 10,8 miljoen (€ 9,3 miljoen in 2021) betrekking op de verkoop van producten en € 44,7 miljoen (€ 44,8 in 2021) op dienstverlening.

Voor Cito bedraagt het resultaat na belastingen op basis van de verleende SLOA-subsidie € 3,9 miljoen negatief (2021: € 0,2 miljoen positief). Dit bedrag wordt voor € 0,1 miljoen gevormd uit het negatieve voorlopige resultaat van Stichting Cito (2021: € 0,4 miljoen positief) en voor € 3,8 miljoen uit het negatieve resultaat van Cito BV (2021: € 0,3 miljoen negatief). Het voorlopige resultaat van Stichting Cito bestaat grotendeels uit het negatieve resultaat op de SLOA instellingssubsidie van € 0,2 miljoen negatief (2021: € 0,3 miljoen positief). Dit deel van het resultaat wordt bij de resultaatverdeling onttrokken aan het Bestemmingsfonds OCW.

In 2022 activeerde Cito BV voor een bedrag van € 3,0 miljoen aan kosten voor ontwikkeling. Deze activering betrof ontwikkelprojecten, maar ook projecten ter verbetering en vernieuwing van het IV/IT landschap. Tegelijkertijd heeft Cito BV een bijzondere waardevermindering van € 1,7 miljoen verwerkt in 2022 ten aanzien van het IT-platform. Dit volgt uit de verkoop van het generieke deel van het IT-platform. De boekwaarde van de geactiveerde ontwikkelingskosten bedraagt op 31-12-2022 € 5,6 miljoen).

Resultaat 2022

Voor Cito bedraagt het resultaat na belastingen op basis van de verleende SLOA-subsidie € 3,9 miljoen negatief (€ 0,2 miljoen positief in 2021). Dit bedrag wordt voor € 0,1 miljoen (€ 0,4 miljoen positief in 2021) gevormd uit het negatieve voorlopige resultaat van Stichting Cito en voor € 3,8 miljoen (€ 0,3 miljoen negatief in 2021) uit het negatieve resultaat van Cito BV. Het voorlopige resultaat van Stichting Cito bestaat grotendeels uit het resultaat op de SLOA instellingssubsidie € 0,2 miljoen negatief (in 2021 € 0,3 miljoen positief). Dit deel van het resultaat wordt bij de resultaatverdeling onttrokken aan het Bestemmingsfonds OCW.

Belangrijkste ontwikkelingen in de balans

De boekwaarde van de immateriële vaste activa is gestegen van € 5,5 miljoen naar € 5,9 miljoen, als gevolg van de activering van diverse ontwikkelprojecten en producten en de afwaardering van het IT-platform.

De voorzieningen zijn toegenomen € 0,6 miljoen naar € 0,7 miljoen. Dit is met name het gevolg van de toevoeging aan de voorziening groot onderhoud.

Liquiditeit en financiering

Cito's liquiditeit daalde in 2022 met € 2,7 miljoen tot € 14,4 miljoen. Op de hypothecaire financiering werd € 0,4 miljoen (€ 0,4 miljoen in 2021) afgelost. >

De solvabiliteit daalde gering naar 62% (67% in 2021) en is daarmee aanzienlijk hoger dan de voorwaarde in het convenant met onze financier (grens van 25%).

Voornaamste risico's en onzekerheden

De wettelijke taak van Stichting Cito en daarmee de financiering ervan, is stevig verankerd in de Wet SLOA. We voorzien hierin geen wijzigingen.

Voor Cito BV geldt dat ze haar activiteiten en ontwikkelingen zelf moet financieren. Tot en met 2021 realiseerde Cito BV dit uit eigen resultaten en reserves, die daarvoor als toereikend werden beoordeeld. Door de COVID-19 crisis en daarmee gepaard gaande schoolsluitingen daalde de omzet van Cito BV echter van € 21,2 miljoen in 2019 tot € 17,0 miljoen in 2020 en steeg weer gering tot € 17,8 miljoen in 2021. In 2022 steeg de omzet aanzienlijk (21%) verder tot € 21,6 miljoen. In 2022 daalde het saldo liquide middelen van Cito BV echter van € 4,0 miljoen ultimo 2021 tot € 0,9 miljoen ultimo 2022. Daarnaast stegen de korte termijn verplichtingen van € 8,2 miljoen naar € 10,5 miljoen, een stijging van € 2,3 miljoen. Deze stijging wordt voor een belangrijk deel (€ 1,4 miljoen) veroorzaakt door non-cash items, te weten vooruitontvangen licenties en examengelden. De non-cash verplichtingen buiten beschouwing latend, verslechtert de current ratio van 1,2 ultimo 2021 naar 0,7 ultimo 2022. De Raad van Bestuur volgt de liquiditeitsontwikkeling nauwgezet en is er op basis van de liquiditeitsprognose van overtuigd dat Cito BV aan haar verplichtingen kan voldoen.

Een risico dat de Raad van Bestuur ziet is de introductiesnelheid van het nieuwe leerling volgsysteem Leerling in beeld in 2023. Voor 2024 wordt dit risico minder reëel geacht.

De inflatie was in Nederland in 2022 aanzienlijk hoger dan we in de jaren daarvoor gewend waren. Ook Stichting Cito werd geconfronteerd met de gevolgen daarvan. Cito heeft in reactie daarop, daar waar mogelijk, haar verkoopprijzen verhoogd. Dit treft enkel de opbrengsten uit verkoop van producten. De opbrengsten uit de Wet SLOA en de opbrengsten uit dienstverlening voortkomend uit marktactiviteiten, zijn het resultaat van vooraf gemaakte prijsafspraken. Voor Stichting Cito geldt dat in 2022 de stijging van de verkoopprijzen is achtergebleven bij de inflatie. >

Aangezien er geen sprake is van significante langlopende verkoopcontracten acht Stichting Cito het risico beperkt. De afnemers van Stichting Cito betreffen voornamelijk (semi)publieke instellingen, waardoor het toegenomen kredietrisico als gevolg van de inflatie beperkt is. De bedrijfslasten zijn met € 10,5 miljoen gestegen ten opzichte van 2021. De toename is voornamelijk veroorzaakt door specifieke zaken zoals de bijzondere waardevermindering van de activa die betrekking hebben op de generieke applicaties van het IT-platform, hogere personele kosten voor opvang van ziekteverzuim en salarisstijgingen ten gevolg van de CAO en hogere IT-kosten voor beheer en onderhoud van clouddiensten.

Naast de benoemde specifieke verklaringen doet ook de inflatie de bedrijfslasten toenemen. De personele lasten vormen een belangrijk deel van de bedrijfslasten (in 2022 ruim 60%). Aan het einde van het eerste kwartaal 2023 zijn Cito en de vakbonden een nieuwe CAO 2023 overeengekomen. Hierin is een salarisstijging van 5% verwerkt, waardoor het risico op toenemende personeelskosten is ingeperkt.

Mede als gevolg van de toegenomen inflatie is de rente in 2022 gestegen. Stichting Cito heeft een langlopende lening waarvan de omvang beperkt is. Bovendien kent de lening tot het einde van de looptijd een vaste rente, waardoor het renterisico op de bestaande financiering laag is.

Financiële positie

De financiële positie van Stichting Cito is solide. Er is sprake van een goede solvabiliteit en liquiditeit.

Voor Cito BV ligt dat anders. Met name als gevolg van de coronacrisis en daarmee gepaard gaande schoolsluitingen nam in 2020 de omzet af en verslechterde de financiële positie. Ondanks de omzetstijgingen in 2021 en 2022 nam de liquiditeit in 2022 af van € 4,0 miljoen ultimo 2020 tot € 0,9 miljoen ultimo 2022. In 2022 waren er perioden met een liquiditeitstekort. Met toestemming van het ministerie van OCW heeft Stichting Cito in die perioden, onder marktconforme voorwaarden, overbruggingsfinanciering ter beschikking gesteld aan Cito BV. In 2023 wordt ook een periode met een liquiditeitstekort voorzien. Dit tekort kan worden opgevangen met de overbruggingsfinanciering vanuit Stichting Cito. <

Ondertekening

Arnhem, 17 mei 2023

Raad van Bestuur

mevrouw dr. S. Wools

de heer mr. A.T.M. Weijers

Raad van Toezicht

de heer mr. V. van der Chijs

mevrouw mr. drs. T.S.M. van Schie

mevrouw drs. D. van Kelle MBA

de heer drs. K. Dubbelboer RA

de heer prof. dr. H. Hoijtink

de heer drs. R.L. Azimullah

mevrouw mr. F. Belhirsch

10 Jaarrekening 2022

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Arnhem

Jaarrekening 2022

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2022

(na voorstel resultaatbestemming)

Activa

		<u>31-12-2022</u>		<u>31-12-2021</u>	
		€	€	€	€
Vaste activa					
<i>Immateriële vaste activa</i>					
Kosten van ontwikkeling	1	5.790.529		5.432.564	
Software		<u>61.326</u>		<u>79.775</u>	
			5.851.855		5.512.339
<i>Materiële vaste activa</i>					
	2		24.203.537		25.430.799
<i>Financiële vaste activa</i>					
Overige deelnemingen	3	1.555.347		1.680.658	
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	4	973.081		573.081	
Latente belastingvorderingen	5	<u>659.585</u>		<u>600.460</u>	
			<u>3.188.013</u>		<u>2.854.199</u>
Som der vaste activa			<u>33.243.405</u>		<u>33.797.337</u>
Vlottende activa					
<i>Voorraden</i>					
	6		936.101		505.587
<i>Onderhanden projecten</i>					
	7		835.380		629.872
<i>Vorderingen</i>					
Handelsdebiteuren	8	2.352.779		1.616.046	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9	46.056		107.938	
Overige vorderingen en overlopende activa	10	<u>931.282</u>		<u>935.220</u>	
			3.330.117		2.659.204
<i>Liquide middelen</i>					
Som der vlottende activa	11		<u>14.373.573</u>		<u>17.080.349</u>
			<u>19.475.171</u>		<u>20.875.012</u>
Totaal activazijde					
			<u>52.718.576</u>		<u>54.672.349</u>

Passiva

		<u>31-12-2022</u>		<u>31-12-2021</u>	
		€	€	€	€
Groepsvermogen	12		32.931.452		36.813.454
Voorzieningen	13		711.485		593.946
Langlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	14		3.631.485		4.052.545
Kortlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	15	421.060		421.060	
Schulden aan leveranciers	16	2.776.245		1.281.878	
Schulden aan groepsmaatschappijen	17	60.500		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	18	2.051.256		2.326.084	
Overige schulden en overlopende passiva	19	<u>10.135.093</u>		<u>9.183.382</u>	
			15.444.154		13.212.404
Totaal passivazijde			<u><u>52.718.576</u></u>		<u><u>54.672.349</u></u>

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2022

		2022		2021	
		€	€	€	€
Opbrengsten Wet SLOA					
Opbrengsten Wet SLOA subsidieopdrachten	20		<u>33.738.456</u>		<u>31.213.112</u>
			33.738.456		31.213.112
Opbrengsten marktactiviteiten					
Inkoopwaarde van de baten	21	22.099.753		18.219.671	
	22	<u>-551.930</u>		<u>-714.387</u>	
		21.547.823		17.505.284	
Overige opbrengsten	23	<u>291.871</u>		<u>283.394</u>	
Som der bedrijfsopbrengsten					
			<u>21.839.694</u>		<u>17.788.678</u>
			55.578.150		49.001.790
Lasten					
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	24	12.280.857		10.471.269	
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	25	36.886.005		30.663.308	
Afschrijvingen	26	2.472.445		2.254.477	
Overige waardeveranderingen van immateriële en materiële vaste activa	27	1.740.000		100.009	
Overige bedrijfskosten	28	<u>6.011.642</u>		<u>5.360.809</u>	
Totaal van som der kosten					
			<u>59.390.949</u>		<u>48.849.872</u>
Totaal van bedrijfsresultaat					
			-3.812.799		151.918
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	29	78.490		43.460	
Rentelasten en soortgelijke kosten	30	<u>-81.507</u>		<u>-143.590</u>	
Financiële baten en lasten					
			<u>-3.017</u>		<u>-100.130</u>
Totaal van resultaat voor belastingen					
			-3.815.816		51.788
Belastingen over de winst of het verlies	31		<u>59.125</u>		<u>-103.260</u>
			-3.756.691		-51.472
Aandeel in resultaat deelnemingen	32		<u>-125.311</u>		<u>207.651</u>
Totaal van netto resultaat					
			<u>-3.882.002</u>		<u>156.179</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022

		2022		2021	
		€	€	€	€
Totaal van kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo van baten en lasten			-3.812.799		151.918
<i>Aanpassingen voor</i>					
Afschrijvingen	26	2.472.451		2.245.253	
Overige waardeveranderingen van immateriële en materiële vaste activa	27	1.740.000		100.009	
Toename van de voorzieningen	13	201.867		31.260	
Afname van de voorzieningen	13	<u>-84.328</u>		<u>-582.600</u>	
			4.329.990		1.793.922
<i>Verandering in werkkapitaal</i>					
Afname (toename) van voorraden	6	-430.514		98.510	
Afname (toename) van onderhanden projecten	7	-205.508		-311.838	
Afname (toename) van handelsdebiteuren	8	-736.733		1.227.553	
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen		-		7.907	
Afname (toename) van overige vorderingen	10	97.507		26.423	
Overlopende activa		-31.687		-108.164	
Toename (afname) van overige schulden	15	<u>2.231.750</u>		<u>831.964</u>	
			<u>924.815</u>		<u>1.772.355</u>
Totaal van kasstroom uit bedrijfsoperaties					
			1.442.006		3.718.195
Ontvangen interest	29	78.490		43.460	
Betaalde interest	30	<u>-81.507</u>		<u>-143.590</u>	
			<u>-3.017</u>		<u>-100.130</u>
Totaal van kasstroom uit operationele activiteiten					
			1.438.989		3.618.065
Totaal van kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Verwerving van immateriële vaste activa	1	-3.024.130		-4.173.407	
Verwerving van materiële vaste activa		-300.575		-455.764	
Verwerving van financiële vaste activa		-400.000		-102.000	
Ontvangsten uit hoofde van vervreemding van materiële vaste activa		<u>-</u>		<u>39.918</u>	
Totaal van kasstroom uit investeringsactiviteiten					
			-3.724.705		-4.691.253

Totaal van kasstroom uit financieringsactiviteiten

Uitgaven ter aflossing van leningen	14	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
Totaal van toename (afname) van geldmiddelen		<u><u>-2.706.776</u></u>	<u><u>-1.494.248</u></u>

Verloop van toename (afname) van geldmiddelen

Geldmiddelen aan het begin van de periode		17.080.349	18.574.597
Toename (afname) van geldmiddelen		<u>-2.706.776</u>	<u>-1.494.248</u>
Geldmiddelen aan het einde van de periode		<u><u>14.373.573</u></u>	<u><u>17.080.349</u></u>

Algemene toelichting en grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is feitelijk en statutair gevestigd op Amsterdamseweg 13, 6814CM te Arnhem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 9151851.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit: het uitvoeren van projecten voortvloeiende uit de Wet Subsidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende Activiteiten, het ontwikkelen, produceren en afnemen van toetsen, examens en beoordelingen en rapporteren over de resultaten. Zowel in opdracht van derden, als voor eigen risico en rekening en in binnen- en buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Regelgeving en toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Kaderregeling OCW, SZW en VWS, het Besluit vaststelling beleidskader SLOA, de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijkende cijfers

Als gevolg van wijzigingen in de presentatie van de cijfers in de jaarrekening 2022 ten opzichte van 2021, is de presentatie van de vergelijkende cijfers, indien van toepassing, eveneens gewijzigd omwille van de vergelijkbaarheid.

Overzicht van de groepsverhoudingen

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling behoort tot een groep. Zij staat aan het hoofd van deze groep en is de moedermaatschappij van Cito B.V. en haar dochterondernemingen.

Gebruik van schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening vormt de leiding van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Omrekening van in vreemde valuta luidende bedragen

De posten in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de stichting haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

Informatieverschaffing over consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft.

Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen worden voor 100 procent in de consolidatie betrokken. Deelnemingen waarop geen overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend (geassocieerde deelnemingen) worden niet betrokken in de consolidatie. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De volgende vennootschappen zijn, naast Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling zelf, in de consolidatie begrepen:

- Cito B.V. te Arnhem (100%);
- Cito Evaluation Services B.V. te Arnhem (100%).

Cito B.V. en daarmee indirect ook Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, hebben geen beslissende zeggenschap in Woots B.V.. De vennootschap Woots B.V. kwalificeert derhalve niet als groepsmaatschappij en wordt niet geconsolideerd in de jaarrekening.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de betreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Verbonden partijen

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze onder niet-normale marktomstandigheden zijn aangegaan. In dat geval worden de omvang van die transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij en andere informatie over die transacties die nodig is voor het verschaffen van inzicht in de financiële positie van de stichting toegelicht.

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Verbonden partijen betreffen ook personen die sleutelposities innemen, inclusief hun nauwe verwanten.

Gedurende 2022 hebben zich geen transacties van betekenis met verbonden partijen onder niet-normale marktomstandigheden voorgedaan.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Er is sprake van een bijzondere waardevermindering als de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde. Afschrijvingen vinden stelselmatig plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling

Onderzoekskosten ten aanzien van intern vervaardigde immateriële vaste activa worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Uitgaven voor ontwikkelingskosten zijn geactiveerd indien voldaan is aan de voorwaarden uit RJ 210.224. Dit houdt in dat projecten technisch uitvoerbaar zijn, de intentie bestaat het actief te voltooien en in gebruik te nemen en het waarschijnlijk is dat het actief toekomstige economische voordelen genereert. Ook is er sprake van voldoende technische en financiële middelen om het actief te voltooien en kunnen de kosten betrouwbaar worden geschat. Voor de geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve onder het eigen vermogen gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag. De afschrijving van het actief vangt aan op het moment dat het actief gereed is voor ingebruikname. Afschrijvingen vinden stelselmatig plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Kosten van goodwill die van derden is verkregen

Positieve goodwill voortkomend uit acquisities wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte economische levensduur. Negatieve goodwill valt vrij in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, waar bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening verwerkt.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Er is sprake van een bijzondere waardevermindering als de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde. Afschrijvingen vinden stelselmatig plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag vanaf het moment dat het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van de verplichting een uitstroom van liquide middelen noodzakelijk is. Hiervan is in 2022 geen sprake.

Voor kosten van groot onderhoud ten aanzien van de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde).

Wanneer Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling direct of indirect, 20% of meer van de stemrechten naar eigen inzicht kan (doen) uitbrengen, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Wanneer de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Als sprake is van een negatieve nettovermogenswaarde wordt vastgesteld welke langlopende belangen inzake de deelneming worden gehouden door de rechtspersoon en wordt getoetst of deze feitelijk onderdeel zijn van de netto-investering. Indien dergelijke activa worden aangemerkt als een feitelijk onderdeel van de netto investering in de deelneming, dan wordt de nettovermogenswaarde voortgezet op deze activa. Indien en voor zover Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van verworven deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten, wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa.

Voor de vervolgwaaarding worden op de deelneming de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering. Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat deelneming wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Overige

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde commerciële waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd. De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op contante waarde.

Voorraden

De voorraden gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde, onder toepassing van de Fifo-methode. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen het saldo van de gerealiseerde projectopbrengsten, verminderd met reeds gedeclareerde termijnen en verwerkte verliezen.

Projectopbrengsten en -kosten van het onderhanden project worden als opbrengsten en kosten verwerkt in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De mate waarin de prestaties van een onderhanden project zijn verricht, is bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Indien het resultaat op een onderhanden project niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten. De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten, de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Als het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien er sprake is van onderhanden projecten met een negatieve waarde, is dit separaat weergegeven in de balans.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de geconsolideerde winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Als de tijdswaarde van geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is, wordt de voorziening tegen nominale waarde gewaardeerd.

Wanneer het de verwachting is dat een derde (een deel van) de uitgaven vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening voor groot onderhoud

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft een pand aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem met als gevolg dat hiervoor vanaf boekjaar 2013 een voorziening groot onderhoud wordt opgebouwd. De dotatie op de voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van het gebouw wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren. De dotatie op de voorziening groot onderhoud is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening jubileumuitkering

De voorziening jubilea wordt opgenomen op basis van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salaristijgingen en de blijfkans.

Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de stichting een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan.

Voorziening langdurig zieken

Er is een voorziening getroffen voor bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Bij de berekening van de voorziening is onder meer rekening gehouden met de revalidatiekansen en wettelijke regelingen in het kader van langdurige ziekte.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op contante waarde.

Operationele leasing

Bij Stichting Cito en haar groepsmaatschappijen bestaan er leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden is, niet bij de rechtspersoon (lessee) ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. De verschuldigde leasebetalingen uit operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Stichting Cito treedt op als lessor voor wat betreft de verhuur van een deel van het bedrijfspand. Ontvangen leasebetalingen worden op lineaire basis verwerkt in de geconsolideerde winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Indien Stichting Cito en haar groepsmaatschappijen verplichtingen over langere perioden tot bedragen van betekenis zijn aangegaan, wordt daarvan melding gemaakt in de niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Handelscrediteuren en kortlopende schulden

Handelscrediteuren en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Gezien de veelal korte looptijd zijn de reële waarde en geamortiseerde kostprijs van deze posten over het algemeen nagenoeg gelijk aan de nominale waarde.

Marktrisico

Valutarisico

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling is voornamelijk werkzaam in de Europese Unie. Het valutarisico voor Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft vooral betrekking op posities en toekomstige transacties in Amerikaanse dollars en de Antilliaanse gulden. Het bestuur van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft op basis van een risicoanalyse bepaald dat deze valutarisico's niet worden ingedeekt.

Rente- en kasstroomrisico Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Verkoop vindt plaats op basis van krediettermijnen tussen de 8 en 30 dagen. Voor grote leveringen kan een afwijkende krediettermijn van toepassing zijn. In dat geval worden aanvullende zekerheden gevraagd, waaronder garantiestellingen.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft vorderingen verstrekt aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend.

De bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Opbrengsten Wet SLOA

De subsidieopbrengsten Wet SLOA 2013 worden verantwoord voor zover de werkzaamheden gedurende het verslagjaar in overeenstemming met de subsidiebeschikkingen uitgevoerd zijn.

Opbrengsten marktactiviteiten

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van zelf vervaardigde of van derden verkregen goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten op economische voordelen en risico's met betrekking tot de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Indien de verwachte omvang van retouren materieel is, dan verwerkt de rechtspersoon een terugbetalingsverplichting. In samenhang hiermee wordt een actief verwerkt voor de producten die als gevolg van de verwachte retouren weer op voorraad worden genomen.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Royaltyopbrengsten

Royaltyopbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Projectopbrengsten en projectkosten

De projectopbrengsten en -kosten worden verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten toegerekend en toegewezen kunnen worden en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend. Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet.

Inkoopwaarde van de baten

Onder de inkoopwaarde van de baten wordt verstaan de direct aan de geleverde goederen toe te rekenen kosten. Hieronder is tevens begrepen een mutatie in de afwaardering wegens incourantheid van de voorraden.

Uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten betreffen kosten die direct met de omzet te maken hebben en worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De kosten uitbesteed werk en andere externe kosten betreffen in rekening gebrachte kosten van (loon)diensten door derden, inclusief kosten van uitzendkrachten en ingeleend personeel.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenlasten

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling en Cito BV zijn vrijwillig aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP (hierna: 'ABP'), een bedrijfstakpensioenfonds dat gericht is op overheid en onderwijs. Het ABP heeft de uitvoering van de pensioenregeling ondergebracht in een zelfstandige uitvoeringsorganisatie: APG Algemene Pensioen Groep N.V.

De pensioenregeling is een 'defined benefit'-regeling op basis van middelloon. De pensioenaanspraken zijn gegarandeerd met voorwaardelijke indexatie. Indexatie van pensioenaanspraken is afhankelijk van de financiële positie van ABP. De aan ABP verschuldigde pensioenpremies worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. De in het boekjaar aan ABP verschuldigde, maar nog niet aan ABP voldane pensioenpremies worden als (pensioen)verplichting op de balans opgenomen. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Stichting Cito en Cito B.V. hebben naast de jaarlijks verschuldigde pensioenpremies geen juridische verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen, indien sprake is van een financieel tekort bij ABP. Om deze reden worden alleen de op een periode betrekking hebbende verschuldigde pensioenpremies in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

De beleidsdekkingsgraad van het ABP per 31 december 2022 bedroeg 118,6%.

De beleidsdekkingsgraad van ABP is lager dan de vereiste dekkingsgraad van 126,3%. Volgens de wet moeten pensioenfondsen een herstelplan doorrekenen wanneer de beleidsdekkingsgraad te laag is. Als het vereiste niveau binnen 10 jaar niet wordt bereikt, moet het ABP in de berekening het beleid aanpassen om zo het vereiste niveau te kunnen halen, namelijk door in de doorrekening de pensioenen niet te verhogen (niet te indexeren). Als het vereiste niveau dan nog steeds niet binnen 10 jaar wordt bereikt, moeten de pensioenen mogelijk worden verlaagd. In de berekening van het herstelplan bereikt onder het reguliere beleid de beleidsdekkingsgraad al voor het laatste jaar van het herstelplan (2032) het vereiste niveau van 126,3%. ABP hoeft de pensioenen in 2023 niet te verlagen. De mogelijkheid dat in de jaren daarna de pensioenen wel verlaagd moeten worden blijft echter bestaan.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur/verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van immateriële en materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Overige waardeveranderingen van vaste activa

Stichting Cito en haar groepsmaatschappijen beoordelen op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Gedurende 2022 heeft Cito B.V. geen gebruik gemaakt van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW).

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Resultaat deelnemingen

Voor deelnemingen, gewaardeerd op nettovermogenswaarde, is het resultaat het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling wordt toegerekend.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden en mutaties op de langlopende schulden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Activa

Vaste activa

1 Immateriële vaste activa

	Kosten van ontwikkeling	Goodwill	Software	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.687.847	664.729	5.064.471	12.417.047
Cumulatieve afschrijvingen	-1.155.274	-664.729	-4.984.696	-6.804.699
Cumulatieve waardevermindering	<u>-100.009</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-100.009</u>
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>5.432.564</u>	<u>-</u>	<u>79.775</u>	<u>5.512.339</u>
Mutaties				
Investerings	3.016.154	-	7.976	3.024.130
Afschrijvingen	-918.189	-	-26.425	-944.614
Waardeverminderingen	<u>-1.740.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-1.740.000</u>
Saldo mutaties	<u>357.965</u>	<u>-</u>	<u>-18.449</u>	<u>339.516</u>
Stand per 31 december 2022				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	9.704.001	664.729	5.072.447	15.441.177
Cumulatieve afschrijvingen	-2.073.463	-664.729	-5.011.121	-7.749.313
Cumulatieve waardevermindering	<u>-1.840.009</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-1.840.009</u>
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>5.790.529</u>	<u>-</u>	<u>61.326</u>	<u>5.851.855</u>

Voor kosten van ontwikkeling worden afschrijvingspercentages tussen 20% en 33% gehanteerd. Nagekomen investeringen op reeds geactiveerde ontwikkelingskosten worden afgeschreven over de resterende looptijd van het actief. Voor software worden afschrijvingspercentages tussen de 20% en 33% gehanteerd.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
2 Materiële vaste activa		
Gebouwen	14.793.818	15.448.234
Grond	6.703.226	6.703.226
Installaties	2.004.698	2.314.782
Hardware	680.108	938.412
Inventaris	<u>21.687</u>	<u>26.145</u>
	<u>24.203.537</u>	<u>25.430.799</u>

Materiële vaste activa

	Grond	Gebouwen	Installaties	Inventaris	Hardware
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.703.226	26.282.952	6.223.661	2.067.408	6.381.783
Cumulatieve afschrijvingen	-	-10.834.718	-3.908.879	-2.041.263	-5.443.371
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>6.703.226</u>	<u>15.448.234</u>	<u>2.314.782</u>	<u>26.145</u>	<u>938.412</u>
Mutaties					
Investerings	-	183.107	16.506	5.533	95.429
Afschrijvingen	-	-837.523	-326.590	-9.991	-353.733
Saldo mutaties	<u>-</u>	<u>-654.416</u>	<u>-310.084</u>	<u>-4.458</u>	<u>-258.304</u>
Stand per 31 december 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.703.226	26.466.058	6.240.167	2.072.941	6.477.212
Cumulatieve afschrijvingen	-	-11.672.240	-4.235.469	-2.051.254	-5.797.104
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>6.703.226</u>	<u>14.793.818</u>	<u>2.004.698</u>	<u>21.687</u>	<u>680.108</u>
					Totaal
					€
Stand per 1 januari 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs					47.659.030
Cumulatieve afschrijvingen					<u>-22.228.231</u>
Boekwaarde per 1 januari 2022					<u>25.430.799</u>
Mutaties					
Investerings					300.575
Afschrijvingen					<u>-1.527.837</u>
Saldo mutaties					<u>-1.227.262</u>
Stand per 31 december 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs					47.959.604
Cumulatieve afschrijvingen					<u>-23.756.067</u>
Boekwaarde per 31 december 2022					<u>24.203.537</u>

Voor gebouwen worden afschrijvingspercentages tussen 1% en 33% gehanteerd, voor installaties worden afschrijvingspercentages tussen 3% en 20% gehanteerd, voor inventaris worden afschrijvingspercentages tussen 4% en 33% gehanteerd en voor hardware worden afschrijvingspercentages tussen de 1% en 33% gehanteerd.

De WOZ-waarde van het kantoorgebouw bedraagt voor het boekjaar 2022 € 13.341.000 (boekjaar 2021: € 16.755.000).

Stichting Cito verhuurt een deel van het bedrijfspand aan derden, waardoor het gebruiksrecht van het bedrijfspand voor een deel is verstrekt aan de huurder.

Financiële vaste activa

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
3 Overige deelnemingen		
Deelneming Open Assessment Technologies S.A.	1.555.346	1.680.657
Deelneming Woots B.V.	<u>1</u>	<u>1</u>
	<u>1.555.347</u>	<u>1.680.658</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

Deelneming Woots B.V.

Stand per 1 januari	1	1
Resultaat	-	7.907
Afboeking op vordering	<u>-</u>	<u>-7.907</u>
Stand per 31 december	<u>1</u>	<u>1</u>

Dit betreft de 51%-deelneming in Woots B.V.

Het aandeel van Cito B.V. in het negatieve resultaat 2022 van Woots B.V. bedraagt -/- € 204.023 (2021: -/- € 299.887). De negatieve resultaten van Woots B.V. zijn verwerkt in de nettovermogenswaarde tot nihil. Bij de verwerking van het resultaat is de nettovermogenswaarde doorgezet op de rekening-courant vordering van Cito B.V. op Woots B.V., aangezien deze als onderdeel van de netto-investering is beschouwd.

Het cumulatieve aandeel in het negatief eigen vermogen van Woots dat niet is verwerkt in de jaarrekening van Cito B.V. bedraagt op 31 december 2022 -/- € 658.611 (2021: € 467.564).

Woots B.V. is gevestigd in Delft.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Deelneming Open Assessment Technologies S.A.		
Stand per 1 januari	1.680.657	1.480.913
Resultaat	<u>-125.311</u>	<u>199.744</u>
Stand per 31 december	<u><u>1.555.346</u></u>	<u><u>1.680.657</u></u>

Na de verwatering van aandelen in 2018 is het aandelenbelang gedaald naar 14,22% waarmee het belang van Cito B.V. nominaal lager uitkomt dan de grens van 20% waarbij vermoed wordt dat er sprake is van invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid.

Echter heeft Cito B.V. 2 van de 9 bestuurszetels (22%) waarmee invloed wordt uit geoefend op het zakelijke en financiële beleid. Derhalve blijft de waarderinggrondslag de nettovermogenswaarde.

Het resultaat deelneming van Open Assessment Technologies S.A. over het boekjaar 2022 is gebaseerd op voorlopige cijfers.

OAT S.A. is gevestigd in Capellen, Luxemburg.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
4 Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen		
Vordering op Woots B.V.	<u>973.081</u>	<u>573.081</u>

Op 1-1-2020 heeft Cito B.V. een lening (lening I) verstrekt van € 471.081 aan Woots B.V..

De geldlening heeft een looptijd voor onbepaalde tijd en is aflossingsvrij.

Het rentepercentage is vast en bedraagt 3,37% op jaarbasis. Dit rentepercentage staat vast tot 31 december 2031.

In 2021 heeft Cito B.V. een lening (lening II) verstrekt van € 102.000 aan Woots B.V..

De geldlening heeft een looptijd voor onbepaalde tijd en is aflossingsvrij.

Het rentepercentage is vast en bedraagt 3,37% op jaarbasis. Dit rentepercentage staat vast tot 31 december 2031.

In 2022 is door Cito B.V. een lening (lening III) van € 400.000 verstrekt aan Woots B.V..

De geldlening heeft een looptijd voor onbepaalde tijd en is aflossingsvrij.

Het rentepercentage is vast en bedraagt 2,87% op jaarbasis. Dit rentepercentage staat vast tot 31 december 2031.

Ten aanzien van aflossing op de leningen is lening III preferent ten opzichte van leningen I en II. Er zijn geen aanvullende voorwaarden omtrent aflossing opgenomen.

Als zekerheid heeft Cito het eerste pandrecht op de banktegoeden, debiteurenvorderingen, bedrijfsinventaris en eventuele voorraden verkregen.

5 Latente belastingvorderingen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Actieve belastinglatentie		
Stand per 1 januari	600.460	703.720
Verhoging	59.125	-
Afnamen	<u>-</u>	<u>-103.260</u>
Stand per 31 december	<u>659.585</u>	<u>600.460</u>

Voor de per 31 december 2022 resterende compensabele verliezen ter grootte van € 18.577.583 is de huidige inschatting dat een bedrag ad € 2.861.500 gebruikt kan worden. Dit bedrag is gebaseerd op de begrote belastbare resultaten van Cito B.V. gedurende de aankomende 3 jaar, zijnde de periode van de meerjarenbegroting. De contante waarde (3% disconteringsvoet) van de hieruit resulterende verwachte besparing van de vennootschapsbelasting ter grootte van € 659.585 is nu geactiveerd.

Het deel van de compensabele verliezen dat Cito B.V. binnen één jaar verwacht te kunnen gebruiken bedraagt € 0.

Vlottende activa

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
6 Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	1.098.123	673.034
Voorraad verpakkingsmateriaal	<u>58.909</u>	<u>36.986</u>
	1.157.032	710.020
Gereed product voorziening incourant	<u>-220.931</u>	<u>-204.433</u>
	<u>936.101</u>	<u>505.587</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Gereed product en handelsgoederen		
Gereed product	1.098.123	673.034
Gereed product voorziening incourant	<u>-220.931</u>	<u>-204.433</u>
	<u>877.192</u>	<u>468.601</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
7 Onderhanden projecten		
Cumulatief totaal verantwoorde projectopbrengsten	835.380	683.006
Totaal ontvangen voorschotten	<u>-</u>	<u>-53.134</u>
	<u>835.380</u>	<u>629.872</u>

Vorderingen

Vorderingen < 1 jaar

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen

benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
8 Handelsdebiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	2.383.299	1.677.211
Voorziening dubieuze vorderingen op handelsdebiteuren	<u>-30.520</u>	<u>-61.165</u>
	<u>2.352.779</u>	<u>1.616.046</u>
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
9 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Premies sociale verzekeringen	<u>46.056</u>	<u>107.938</u>
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
10 Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	621.983	486.682
Nog te ontvangen baten	166.485	346.504
Nog te factureren bedragen	50.008	-
Waarborgsom	41.443	84.719
Overige overlopende activa	27.528	5.806
Studiekosten	9.331	602
Nog te ontvangen inkoopfacturen	8.548	9.626
Nettolonen	<u>5.956</u>	<u>1.281</u>
	<u>931.282</u>	<u>935.220</u>
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
11 Liquide middelen		
Schatkistbankieren	13.423.628	-
Rabobank	949.425	17.036.292
ABN AMRO Bank	<u>520</u>	<u>44.057</u>
	<u>14.373.573</u>	<u>17.080.349</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

12 Groepsvermogen

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€

13 Voorzieningen

Overige voorzieningen	<u>711.485</u>	<u>593.946</u>
-----------------------	----------------	----------------

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€

Overige voorzieningen

Voorziening groot onderhoud	362.109	289.016
Overige voorzieningen	<u>349.376</u>	<u>304.930</u>
	<u>711.485</u>	<u>593.946</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Stand per 1 januari	289.016	257.756
Dotatie	<u>97.246</u>	<u>31.260</u>
	386.262	289.016
Onderhoudskosten ten laste van voorziening	<u>-24.153</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>362.109</u>	<u>289.016</u>

Dit betreft een voorziening voor de gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van het gebouw waarbij de opbouw wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan.

De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€

Overige voorzieningen

Voorziening jubileumuitkering	179.466	182.976
Reorganisatievoorziening	133.508	30.847
Voorziening langdurig zieken	<u>36.402</u>	<u>91.107</u>
	<u>349.376</u>	<u>304.930</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voorziening jubileumuitkering		
Stand per 1 januari	182.976	184.365
Dotatie ten laste van resultaat	<u>-2.502</u>	<u>1.942</u>
	180.474	186.307
Afname ten gunste van resultaat	<u>-1.008</u>	<u>-3.331</u>
Stand per 31 december	<u><u>179.466</u></u>	<u><u>182.976</u></u>

Dit betreft de voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.

De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Reorganisatievoorziening		
Stand per 1 januari	30.847	608.515
Dotatie ten laste van resultaat	<u>102.661</u>	<u>-342.609</u>
	133.508	265.906
Afname ten gunste van resultaat	<u>-</u>	<u>-235.059</u>
Stand per 31 december	<u><u>133.508</u></u>	<u><u>30.847</u></u>

De reorganisatievoorziening is gevormd in het kader van de flexibilisering van Cito B.V.. Dit betreffen aanpassingen in de (basis)structuur van de organisatie om te komen tot een organisatie die snel kan anticiperen op veranderingen en veranderende klantwensen en die producten en diensten levert die aansluiten bij de klantwens.

De gevormde voorziening heeft betrekking op de kosten van afvloeiing van een deel van de medewerkers.

De voorziening heeft een kortlopend karakter (< 1 jaar).

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voorziening langdurig zieken		
Stand per 1 januari	91.107	94.650
Dotatie ten laste van resultaat	<u>4.462</u>	<u>22.869</u>
	95.569	117.519
Afname ten gunste van resultaat	<u>-59.167</u>	<u>-26.412</u>
Stand per 31 december	<u><u>36.402</u></u>	<u><u>91.107</u></u>

De voorziening langdurig zieken is getroffen voor bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Bij de berekening van de voorziening is onder meer rekening gehouden met de revalidatiekans en wettelijke regelingen in het kader van langdurige ziekte.

14 Schulden aan kredietinstellingen

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Leningen o/g		
Lening	<u>3.631.485</u>	<u>4.052.545</u>
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Lening		
Saldo per 1 januari	4.473.605	4.894.665
Aflossing	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
	4.052.545	4.473.605
Kortlopend deel	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
Saldo per 31 december	<u>3.631.485</u>	<u>4.052.545</u>

De hoofdsom van de lening (faciliteit B) was € 10.000.000.

De looptijd bedraagt 24 jaar, ingaand per 30 juni 2011.

Aflossing vindt plaats per kwartaal; ca. € 105.000.

Rente: 3-maands-Euribortarief verhoogd met een 3 jaar vaste opslag van 1,85%.

Voor de hypotheek voor het pand zijn er bij aanschaf 2 leningen afgesloten, faciliteit A en B.

Faciliteit A is conform overeenkomst in 2015 afgelost.

Faciliteit B loopt nog.

Als zekerheden voor beide leningen is een hypotheekrecht van € 25 miljoen, verhoogd met 35% kosten, verstrekt en zijn de stichting en haar Nederlandse 100%-deelnemingen hoofdelijk aansprakelijk.

Met de bankier zijn gebruikelijke convenanten afgesloten: een solvabiliteitsratio van minimaal 25% van het geconsolideerd balanstotaal, een pari passu clause, een negatieve pledge clause, een material adverse change clause en een no further indebtedness clause.

Naast de reguliere aflossing heeft er in 2020 een aanvullende aflossing ad € 500.000 plaatsgevonden.

Per 1-1-2022 zijn er gewijzigde afspraken voor wat betreft de rente; rente 1,8% per jaar vast voor een periode van 10 jaar.

Kortlopende schulden

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
15 Schulden aan kredietinstellingen		
Aflossingsverplichtingen	<u>421.060</u>	<u>421.060</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
16 Schulden aan leveranciers		
Crediteuren	<u>2.776.245</u>	<u>1.281.878</u>
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
17 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Crediteuren Woots B.V.	<u>60.500</u>	<u>-</u>
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
18 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	1.375.252	1.345.296
Pensioenen	483.850	451.011
Omzetbelasting	<u>192.154</u>	<u>529.777</u>
	<u>2.051.256</u>	<u>2.326.084</u>
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
19 Overige schulden en overlopende passiva		
Vooruitontvangen bedragen abonnementen	3.496.376	2.275.162
Nog te betalen kosten	1.823.059	1.347.846
Vakantiedagen	1.524.037	1.648.599
Vakantiegeld	1.104.439	1.018.568
Vooruitontvangen bedragen zonder tegenprestatie	720.636	814.858
Nog te factureren bedragen	608.201	132.863
Vooruitontvangen examengelden logistieke trajecten	293.425	65.223
Overloop CG-leden	220.473	96.398
Opgebouwde rechten individueel werknemersbudget (IWB)	106.765	152.466
Reservering reorganisatiekosten	82.635	228.514
Reservering accountantskosten	61.995	129.852
Ontvangen borgsommen	60.651	60.651
Vooruitontvangen huur	24.469	22.980
Reisvoorschotten medewerkers	7.533	1.770
Nettolonen	399	511
SLOA afrekeningen	-	1.173.441
Personeelsvereniging	-	7.846
Nog te betalen rente hypotheek	<u>-</u>	<u>5.834</u>
	<u>10.135.093</u>	<u>9.183.382</u>

Egalisaties Wet SLOA en afrekeningen Wet SLOA 2013 (OCW en EZ)

Dit betreft het verschil tussen de toegezegde subsidies uit hoofde van de Wet SLOA in het lopende en voorgaande boekjaren en de daadwerkelijke bestedingen van de subsidies. De subsidiegever is over het ontstaan en de grootte van de egalisaties conform de regelgeving geïnformeerd. De inzet of de terugbetaling van de egalisatiereserves zal plaatsvinden na goedkeuring van de subsidieafrekening door de subsidiegever, voor zover deze niet specifiek zijn bestemd.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten

- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten binnen één jaar: € 734.000 (31 december 2021: € 619.000)
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan één jaar: € 1.143.000 (31 december 2021: € 1.097.000)
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan vijf jaar: € 26.000 (31 december 2021: € 0)

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurcontract Cito B.V.

Per 1 januari 2019 heeft de stichting een huurovereenkomst afgesloten met Cito B.V.. Zij verhuurt hierbij een deel van de locatie aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem aan Cito B.V.. De huurovereenkomst kent een duur van 5 jaar en wordt na afloop behoudens een opzegging van huurder of verhuurder telkens voor de duur van 5 jaar verlengd. De jaarlijkse aanvangshuurprijs bedraagt € 500.490.

Per 31 december 2022 is de huurovereenkomst stilzwijgend verlengd.

Huurcontract Pondera Consult B.V.

Per 1 oktober 2019 heeft de stichting een huurovereenkomst afgesloten met Pondera Consult B.V.. Zij verhuurt hierbij een deel van de locatie aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem aan Pondera Consult B.V.. De huurovereenkomst kent een duur van 10 jaar en wordt na afloop behoudens een opzegging van huurder of verhuurder telkens voor de duur van 5 jaar verlengd.

De jaarlijkse aanvangshuurprijs bedraagt € 200.500 excl. Btw.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake aansprakelijkheidsstellingen

De stichting is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een hypothecaire lening heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito BV en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 4.052.545 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

De niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake de fiscale eenheid

De stichting vormt, samen met haar 100% Nederlandse groepsmaatschappijen, een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De stichting en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 192.154 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Bankgarantie

Door de vennootschap is een bankgarantie verstrekt:

- € 19.257 ten behoeve van een opdrachtgever op Cyprus.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Als gevolg van de verhuur van een deel van het bedrijfspand aan Pondera Consult B.V. is er sprake van niet in de balans opgenomen activa. De omvang hiervan is onderstaand gespecificeerd rekening houdend met de looptijd van de overeenkomsten.

- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten binnen één jaar: € 294.000 (31 december 2021: € 276.000)
- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan één jaar: € 1.175.000 (31 december 2021: € 1.103.000)
- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan vijf jaar: € 514.000 (31 december 2021: € 758.000)

Informatieverschaffing over operationele leases

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt:

- minimale leasebetalingen 2022: € 143.000

Indien in de vermelde leasebetalingen betalingen in verband met overige bestanddelen van de overeenkomst zijn inbegrepen, worden de betalingen inclusief deze overige bestanddelen afzonderlijk opgenomen.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€

Opbredngen Wet SLOA

Opbrengsten Wet SLOA subsidieopdrachten	<u>33.738.456</u>	<u>31.213.112</u>
---	-------------------	-------------------

De opbrengsten vallen onder de categorie dienstverlening. De opbrengst is alleen in Nederland gerealiseerd.

De belangrijkste prestatieverplichting voor Stichting Cito betreft de ontwikkeling van centrale toetsen en examens in opdracht voor het ministerie van OCW. De verleende instellingssubsidie voor 2022 bedraagt € 31,9 mln. Toerekening van de omzet vindt plaats op basis van de urenbesteding in relatie tot de begroting.

<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€

21 Opbrengsten marktactiviteiten

Omzet toetsproducten	10.757.565	9.321.946
Omzet projecten	10.790.297	8.505.726
Omzet overige producten en diensten	<u>551.891</u>	<u>391.999</u>
	<u>22.099.753</u>	<u>18.219.671</u>

De opbrengsten zijn overwegend (meer dan 90%) in Nederland behaald.

Voor Cito B.V. zijn op basis van de omzet een aantal belangrijke typen prestatieverplichtingen te identificeren.

Dit betreffen prestatieverplichtingen die voortvloeien uit de levering van digitale producten in de vorm van licenties. De opbrengsten bedragen € 7,6 mln. in 2022 en worden lineair toegerekend aan de periode waarin de dienstverlening plaatsvindt.

Daarnaast levert Cito B.V. fysieke producten uit voorraad. De opbrengsten bedragen € 2,7 mln. in 2022 en worden toegerekend aan de periode waarin de levering plaatsvindt.

De resterende opbrengsten uit levering van toetsproducten bedragen € 0,5 mln. Deze opbrengsten kennen afwijkende prestatieverplichtingen en zijn afzonderlijk als niet-significant te typeren.

Verder bestaan er prestatieverplichtingen die voortvloeien uit specifieke projecten voor derden (bijv. consultancy, training en constructie van examens). De opbrengsten bedragen € 8,4 mln. in 2022 en worden toegerekend op basis van de urenbesteding in relatie tot de begroting.

Daarnaast organiseert Cito B.V. de logistiek rondom een aantal examentrajecten. De opbrengst bedraagt € 2,4 mln. in 2022 en toerekening vindt plaats op basis van het aantal afgenomen examens.

Er is geen sprake van opbrengsten die betrekking hebben op de ruil van goederen of diensten en er is geen sprake van geactiveerde kosten van het verkrijgen van een overeenkomst.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
22 Inkoopwaarde van de baten		
Inkoopwaarde baten	<u>551.930</u>	<u>714.387</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

23 Overige opbrengsten

Opbrengst huur	212.247	204.729
Opbrengst servicekosten	<u>79.624</u>	<u>78.665</u>
	<u>291.871</u>	<u>283.394</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

24 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Kosten uitbesteed werk	<u>12.280.857</u>	<u>10.471.269</u>
------------------------	-------------------	-------------------

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

25 Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen

Lonen	27.260.823	22.303.081
Pensioenlasten	4.225.858	3.997.912
Sociale lasten	4.034.120	3.514.660
Overige personeelsbeloningen	<u>1.365.204</u>	<u>847.655</u>
	<u>36.886.005</u>	<u>30.663.308</u>

Gedurende 2021 heeft Cito B.V. gebruik gemaakt van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), zijnde NOW 3.2. De beschikte NOW-subsidies zijn verantwoord als bate in de lonen en salarissen.

De vennootschap heeft in 2021 de volgende NOW-subsidies verwerkt:

* Een aanvulling van de subsidie op basis van de regelingen NOW 1.0 en NOW 2.0 als gevolg van de definitieve aanvraag en accountantscontrole ten bedrage van totaal € 802.195.

* Subsidie op basis van de regelingen NOW 3.2 ten bedrage van totaal € 556.022.

De Vennootschap heeft in 2022 de volgende NOW-subsidies verwerkt:

* Een vermindering van de subsidie op basis van regeling NOW 3.2 als gevolg van de definitieve aanvraag en accountantscontrole ten bedrage van totaal € 87.635.

Bezoldiging bestuurders

De beloning van de bestuurders van de Stichting heeft in 2022 € 389.000 (2021: € 417.000) bedragen. Hiervan is in 2022 € 229.000 (2021: € 253.000) opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Cito.

De vergoeding van de (voormalige) leden van de Raad van Toezicht heeft in 2022 € 107.000 (2021: € 101.000) bedragen. Hiervan is in 2022 € 63.000 (2021: € 61.000) opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Cito.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

26 Afschrijvingen

Afschrijvingen immateriële vaste activa	944.614	677.434
Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>1.527.831</u>	<u>1.577.043</u>
	<u>2.472.445</u>	<u>2.254.477</u>
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

Afschrijvingen immateriële vaste activa

Afschrijvingskosten van ontwikkelde immateriële vaste activa	918.189	656.369
Afschrijvingskosten software	<u>26.425</u>	<u>21.065</u>
	<u>944.614</u>	<u>677.434</u>
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

Afschrijvingen materiële vaste activa

Afschrijvingskosten gebouwen	837.523	836.372
Afschrijvingskosten overige vaste middelen	353.733	374.422
Afschrijvingskosten installaties	326.590	327.252
Afschrijvingskosten inventaris	<u>9.991</u>	<u>29.773</u>
	1.527.837	1.567.819
Boekwinst inventaris	<u>-6</u>	<u>9.224</u>
	<u>1.527.831</u>	<u>1.577.043</u>
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

27 Overige waardeveranderingen van immateriële en materiële vaste activa

Overige waardeveranderingen immateriële vaste activa	<u>1.740.000</u>	<u>100.009</u>
--	------------------	----------------

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
28 Overige bedrijfskosten		
Huisvestingskosten	1.206.860	1.066.256
Exploitatie- en machinekosten	155.975	145.420
Verkoopkosten	105.309	108.558
Autokosten	182.282	122.350
Kantoorkosten	1.239.393	2.317.633
Algemene kosten	174.835	277.081
Productiegerelateerde kosten	<u>2.946.988</u>	<u>1.323.511</u>
	<u>6.011.642</u>	<u>5.360.809</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
29 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rente vorderingen deelnemingen	38.143	22.873
Overige rentebaten	22.508	20.587
Ontvangen bankrente	17.039	-
Rente belastingen	<u>800</u>	<u>-</u>
	<u>78.490</u>	<u>43.460</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
30 Rentelasten en soortgelijke kosten		
Betaalde bankrente	78.743	142.276
Overige rentelasten	2.764	959
Rente belastingen	<u>-</u>	<u>355</u>
	<u>81.507</u>	<u>143.590</u>

31 Belastingen over de winst of het verlies

Latente belastingen	<u>59.125</u>	<u>-103.260</u>
---------------------	---------------	-----------------

De effectieve belastingdruk betreft de belastingdruk uitgedrukt als percentage van het resultaat voor belastingen exclusief het resultaat na belastingen uit deelnemingen. De effectieve belastingdruk in 2022 bedraagt -/- 3,0% (2021: -/- 199,4%). Ten opzichte van de nominale belastingdruk van 25,8% (2021: 25,8%) wordt het verschil in 2022 veroorzaakt doordat de mutatie van de belastinglatentie, evenals in 2021, volledig is veroorzaakt door Cito B.V..

Stichting Cito is voor haar activiteiten vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€

32 Aandeel in resultaat deelnemingen

Resultaat deelneming Woots B.V.	-	7.907
Resultaat deelneming Open Assessment Technologies S.A.	<u>-125.311</u>	<u>199.744</u>
	<u><u>-125.311</u></u>	<u><u>207.651</u></u>

Overige toelichtingen

Gemiddeld aantal werknemers

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	<u>446,40</u>	<u>422,00</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode	<u><u>446,40</u></u>	<u><u>422,00</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor de verwerving van softwarecomponenten voor de ondersteuning van het toetsproces heeft Stichting Cito op 1 december 2022 een aanbesteding uitgeschreven.

De aanbesteding is gesloten op 26 januari 2023. Cito B.V. heeft ingeschreven op de aanbesteding voor een bedrag van € 2.500.000 en heeft de aanbesteding gegund gekregen.

Als gevolg hiervan heeft Cito B.V. in 2022 een bijzondere waardevermindering verwerkt ten aanzien van de activa die onderdeel uit maken van de over te dragen generieke applicaties.

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2022

(na voorstel resultaatbestemming)

Activa

		<u>31-12-2022</u>		<u>31-12-2021</u>	
		€	€	€	€
Vaste activa					
<i>Immateriële vaste activa</i>					
Kosten van ontwikkeling	33	142.467		209.780	
Software		<u>61.326</u>		<u>79.775</u>	
			203.793		289.555
<i>Materiële vaste activa</i>					
	34		24.198.139		25.422.999
<i>Financiële vaste activa</i>					
	35		<u>3.061.136</u>		<u>6.821.323</u>
Som der vaste activa			<u>27.463.068</u>		<u>32.533.877</u>
Vlottende activa					
<i>Onderhanden projecten</i>					
	36		97.452		131.892
<i>Vorderingen</i>					
Handelsdebiteuren	37	398.764		124.890	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	38	2.466.018		2.349.818	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	39	17.920		68.509	
Overige vorderingen en overlopende activa	40	<u>514.344</u>		<u>381.237</u>	
			3.397.046		2.924.454
<i>Liquide middelen</i>					
	41		<u>13.423.628</u>		<u>13.033.233</u>
Som der vlottende activa			<u>16.918.126</u>		<u>16.089.579</u>
Totaal activazijde					
			<u>44.381.194</u>		<u>48.623.456</u>

Passiva

	<u>31-12-2022</u>		<u>31-12-2021</u>	
	€	€	€	€
Stichtingsvermogen	42			
Wettelijke reserves	43	1.362.541	1.555.166	
Bestemmingsfond OCW		2.953.891	3.116.312	
Statutaire bestemmingsreserve		14.381.616	14.381.616	
Overige reserves	44	<u>14.233.404</u>	<u>17.760.360</u>	
		32.931.452		36.813.454
Vorzieningen	45	583.600		471.175
Langlopende schulden	46	3.631.485		4.052.545
Kortlopende schulden				
Schulden aan kredietinstellingen	47	421.060	421.060	
Schulden aan leveranciers	48	1.534.444	722.662	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	49	1.440.379	1.715.837	
Overige schulden en overlopende passiva	50	<u>3.838.774</u>	<u>4.426.723</u>	
		7.234.657		7.286.282
Totaal passivazijde		<u><u>44.381.194</u></u>		<u><u>48.623.456</u></u>

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2022

	<u>Realisatie</u> <u>2022</u>	<u>Begroting</u> <u>2022</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021</u>
	€	€	€
Opbrengsten Wet SLOA			
Opbrengsten Wet SLOA subsidieopdrachten	51 <u>33.738.456</u>	<u>32.359.255</u>	<u>31.213.112</u>
	<u>33.738.456</u>	<u>32.359.255</u>	<u>31.213.112</u>
Opbrengsten marktactiviteiten	52 1.637.966	1.876.827	1.296.111
Overige opbrengsten	53 <u>992.324</u>	<u>275.000</u>	<u>967.524</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>2.630.290</u>	<u>2.151.827</u>	<u>2.263.635</u>
Lasten			
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	54 5.602.392	3.895.930	4.360.063
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	55 24.467.597	24.120.598	22.167.028
Afschrijvingen	56 1.619.167	1.844.481	1.643.915
Overige bedrijfskosten	57 <u>4.762.255</u>	<u>4.367.842</u>	<u>4.762.972</u>
Totaal van som der kosten	<u>36.451.411</u>	<u>34.228.851</u>	<u>32.933.978</u>
Totaal van bedrijfsresultaat	-82.665	282.231	542.769
Financiële baten en lasten	58 <u>-39.150</u>	<u>-114.300</u>	<u>-124.780</u>
Totaal van resultaat	-121.815	167.931	417.989
Aandeel in resultaat deelnemingen	59 <u>-3.760.187</u>	-	<u>-261.810</u>
Totaal van netto resultaat	<u>-3.882.002</u>	<u>167.931</u>	<u>156.179</u>

Algemene toelichting en grondslagen van de enkelvoudige jaarrekening

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Kaderregeling OCW, SZW en VWS, het Besluit vaststelling beleidskader SLOA, de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de netto vermogenswaarde in overeenstemming met de betreffende paragraaf van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Activa

Vaste activa

33 Immateriële vaste activa

	Kosten van ontwikkeling	Software	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2022			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	336.263	4.910.343	5.246.606
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-126.483</u>	<u>-4.830.568</u>	<u>-4.957.051</u>
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>209.780</u>	<u>79.775</u>	<u>289.555</u>
Mutaties			
Investerings-	-	7.976	7.976
Afschrijvingen	<u>-67.313</u>	<u>-26.425</u>	<u>-93.738</u>
Saldo mutaties	<u>-67.313</u>	<u>-18.449</u>	<u>-85.762</u>
Stand per 31 december 2022			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	336.263	4.918.319	5.254.582
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-193.796</u>	<u>-4.856.993</u>	<u>-5.050.789</u>
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>142.467</u>	<u>61.326</u>	<u>203.793</u>

Voor de kosten van ontwikkeling wordt een afschrijvingspercentage van 20% gehanteerd. Voor software worden afschrijvingspercentages tussen de 20% en 33% gehanteerd.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
34 Materiële vaste activa		
Gebouwen	14.793.818	15.448.234
Grond	6.703.226	6.703.226
Installaties	2.004.698	2.314.782
Hardware	677.243	933.398
Inventaris	<u>19.154</u>	<u>23.359</u>
	<u>24.198.139</u>	<u>25.422.999</u>

Materiële vaste activa

	Grond	Gebouwen	Installaties	Inventaris	Hardware
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.703.226	26.282.952	6.223.661	2.046.940	6.120.874
Cumulatieve afschrijvingen	-	-10.834.718	-3.908.879	-2.023.581	-5.187.476
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>6.703.226</u>	<u>15.448.234</u>	<u>2.314.782</u>	<u>23.359</u>	<u>933.398</u>
Mutaties					
Investerings- Afschrijvingen	-	183.107	16.506	5.533	95.429
	-	-837.523	-326.590	-9.738	-351.584
Saldo mutaties	-	-654.416	-310.084	-4.205	-256.155
Stand per 31 december 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.703.226	26.466.058	6.240.167	2.052.473	6.216.303
Cumulatieve afschrijvingen	-	-11.672.240	-4.235.469	-2.033.319	-5.539.060
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>6.703.226</u>	<u>14.793.818</u>	<u>2.004.698</u>	<u>19.154</u>	<u>677.243</u>
					Totaal
					€
Stand per 1 januari 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs					47.377.653
Cumulatieve afschrijvingen					-21.954.654
Boekwaarde per 1 januari 2022					<u>25.422.999</u>
Mutaties					
Investerings- Afschrijvingen					300.575
					-1.525.435
Saldo mutaties					-1.224.860
Stand per 31 december 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs					47.678.227
Cumulatieve afschrijvingen					-23.480.088
Boekwaarde per 31 december 2022					<u>24.198.139</u>

Voor gebouwen worden afschrijvingspercentages tussen 1% en 33% gehanteerd, voor installaties worden afschrijvingspercentages tussen 3% en 20% gehanteerd, voor inventaris worden afschrijvingspercentages tussen 4% en 33% gehanteerd en voor hardware worden afschrijvingspercentages tussen de 1% en 33% gehanteerd.

De WOZ-waarde van het kantoorgebouw bedraagt voor het boekjaar 2022 € 13.341.000 (boekjaar 2021: € 16.755.000).

Stichting Cito verhuurt een deel van het bedrijfspand aan derden, waardoor het gebruiksrecht van het bedrijfspand voor een deel is verstrekt aan de huurder.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
35 Financiële vaste activa		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	<u>3.061.136</u>	<u>6.821.323</u>
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Deelneming Cito B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	6.821.323	7.083.133
Resultaat	<u>-3.760.187</u>	<u>-261.810</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>3.061.136</u>	<u>6.821.323</u>

Dit betreft de 100% deelneming in Cito B.V. te Arnhem.

Vlottende activa

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
36 Onderhanden projecten		
Cumulatief totaal verantwoorde projectopbrengsten	<u>97.452</u>	<u>131.892</u>

Vorderingen

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
37 Handelsdebiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	<u>398.764</u>	<u>124.890</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
38 Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Rekening-courant Cito B.V.	<u>2.466.018</u>	<u>2.349.818</u>

Over de gemiddelde rekening-courant verhouding met Cito BV is een rente in rekening gebracht gelijk aan het gemiddeld 'EURIBOR rentetarief 12 maanden' van de maanden januari en december, vermeerderd met 0,25 procentpunt. De rente kan echter nooit lager zijn dan 0%. Omtrent aflossing en zekerheden is niets overeengekomen.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
39 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Premies sociale verzekeringen	<u>17.920</u>	<u>68.509</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
40 Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	426.473	336.078
Nog te ontvangen baten	55.270	-
Overige overlopende activa	15.058	4.459
Waarborgsom	12.186	39.750
Nettolonen	<u>5.357</u>	<u>950</u>
	<u>514.344</u>	<u>381.237</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
41 Liquide middelen		
Schatkistbankieren	13.423.628	-
Rabobank	-	13.006.244
ABN AMRO Bank	<u>-</u>	<u>26.989</u>
	<u>13.423.628</u>	<u>13.033.233</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

42 Stichtingsvermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	Wettelijke reserves	Bestemmingsfond OCW	Statutaire bestemmingsreserve	Overige reserves	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022	1.555.166	3.116.312	14.381.616	17.760.360	36.813.454
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-162.421	-	-	-162.421
Uit resultaatverdeling	-	-	-	-3.882.002	-3.882.002
Wettelijke reserve deelnemingen	-125.311	-	-	-	-125.311
Wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling	-67.314	-	-	-	-67.314
Vrijval ten gunste van algemene reserve	-	-	-	355.046	355.046
Stand per 31 december 2022	<u>1.362.541</u>	<u>2.953.891</u>	<u>14.381.616</u>	<u>14.233.404</u>	<u>32.931.452</u>

Bestemmingsfonds OCW

Op grond van paragraaf 8.5 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS vormt Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling een egaliseringsreserve als bedoeld in artikel 4:72 van de Algemene wet bestuursrecht. De egaliseringsreserve bedraagt ten hoogste 10 procent van het totaal van de over het laatste kalenderjaar verleende subsidie door het Ministerie van OCW dan wel ten hoogste een lager percentage dat door de minister van OCW bij de beschikking tot verlening is bepaald. De egaliseringsreserve bedraagt ten laagste € 0. De egaliseringsreserve wordt uitsluitend besteed aan de taken, bedoeld in artikel 3 van de wet SLOA 2013. De egaliseringsreserve wordt gevormd door een toevoeging bij een positief eindresultaat op de instellingssubsidie. Het eindresultaat is de verleende subsidie verminderd met de werkelijke kosten. Voor zover het voor de toevoeging beschikbare bedrag hoger is dan de maximale toevoeging, wordt dat bedrag bij de vaststelling in mindering gebracht op de subsidie en in de jaarrekening onder de kortlopende schulden verantwoord.

Statutaire bestemmingsreserve

Op grond van de bestuurlijke afspraken tussen het Ministerie van OCW en Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling van juli 2013, dient de stichting een statutaire bestemmingsreserve in haar statuten op te nemen. De overeengekomen bestedingsdoelen zijn gekoppeld aan de volgende statutaire doelstellingen van de stichting:

- Het meten en volgen van menselijke mogelijkheden en ontwikkelingen
- Het bevorderen van de objectieve beoordeling van door leerlingen, studenten en cursisten verworven kennis, inzicht en vaardigheden alsmede het uitvoeren van advies- en consultancydiensten.

De statuten zijn in concept aangepast naar aanleiding van de bestuurlijke afspraken.

Bestemming van het resultaat

Op grond van paragraaf 8.5 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS wordt het resultaat van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling bestemd binnen het eigen vermogen.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
43 Wettelijke reserves		
Wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling	142.466	209.780
Wettelijke reserve deelnemingen	<u>1.220.075</u>	<u>1.345.386</u>
	<u>1.362.541</u>	<u>1.555.166</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Wettelijke reserve voor geactiveerde kosten van ontwikkeling		
Stand per 1 januari	209.780	277.093
Onttrekking	<u>-67.314</u>	<u>-67.313</u>
Stand per 31 december	<u>142.466</u>	<u>209.780</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Wettelijke reserve Cito B.V.		
Stand per 1 januari	1.345.386	1.145.642
Toevoeging	<u>-125.311</u>	<u>199.744</u>
Stand per 31 december	<u>1.220.075</u>	<u>1.345.386</u>

Bestemmingsfonds OCW		
Stand per 1 januari	3.116.312	2.810.542
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>-162.421</u>	<u>305.770</u>
Totaal	<u>2.953.891</u>	<u>3.116.312</u>

Statutaire bestemmingsreserve

In de statutaire bestemmingsreserve hebben in 2021 en 2022 geen mutaties plaatsgevonden.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
44 Overige reserves		
Stand per 1 januari	17.760.360	18.042.382
Uit resultaatverdeling	-3.882.002	-149.591
Herwaarderingen	<u>355.046</u>	<u>-132.431</u>
Stand per 31 december	<u>14.233.404</u>	<u>17.760.360</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
45 Voorzieningen		
Overige voorzieningen	<u>583.600</u>	<u>471.175</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	362.109	289.016
Overige voorzieningen	<u>221.491</u>	<u>182.159</u>
	<u>583.600</u>	<u>471.175</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voorziening groot onderhoud gebouwen		
Stand per 1 januari	289.016	257.756
Dotatie	<u>97.246</u>	<u>31.260</u>
	386.262	289.016
Onderhoudskosten ten laste van voorziening	<u>-24.153</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>362.109</u>	<u>289.016</u>

Dit betreft een voorziening voor de gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van het gebouw waarbij de opbouw wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan.
De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening jubileumuitkering	111.419	113.921
Reorganisatievoorziening	101.001	-
Voorziening langdurig zieken	<u>9.071</u>	<u>68.238</u>
	<u>221.491</u>	<u>182.159</u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voorziening jubileumuitkering		
Stand per 1 januari	113.921	111.979
Dotatie ten laste van resultaat	<u>-2.502</u>	<u>1.942</u>
Stand per 31 december	<u>111.419</u>	<u>113.921</u>

Dit betreft een voorziening voor de tijdsevenredig opgebouwde rechten op een aanspraak op een jubileumuitkering bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband.
De voorziening is overwegend langlopend (> 5 jaren).

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Reorganisatievoorziening		
Stand per 1 januari	-	235.059
Dotatie ten laste van resultaat	<u>101.001</u>	-
	101.001	235.059
Afname ten gunste van resultaat	<u>-</u>	<u>-235.059</u>
	-	-
Stand per 31 december	<u><u>101.001</u></u>	<u><u>-</u></u>

De reorganisatievoorziening is gevormd in het kader van de flexibilisering van Cito B.V.. Dit betreffen aanpassingen in de (basis)structuur van de organisatie om te komen tot een organisatie die snel kan anticiperen op veranderingen en veranderende klantwensen en die producten en diensten levert die aansluiten bij de klantwens. De gevormde voorziening heeft betrekking op de kosten van afvloeiing van een deel van de medewerkers.

De voorziening heeft een kortlopend karakter(< 1 jaar).

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voorziening langdurig zieken		
Stand per 1 januari	68.238	94.650
Afname ten gunste van resultaat	<u>-59.167</u>	<u>-26.412</u>
	9.071	68.238
Stand per 31 december	<u><u>9.071</u></u>	<u><u>68.238</u></u>

De voorziening langdurig zieken is getroffen voor bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Bij de berekening van de voorziening is onder meer rekening gehouden met de revalidatiekans en wettelijke regelingen in het kader van langdurige ziekte.

46 Langlopende schulden

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen		
Leningen o/g	<u><u>3.631.485</u></u>	<u><u>4.052.545</u></u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Lening		
Saldo per 1 januari	4.473.605	4.894.665
Aflossing	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
	4.052.545	4.473.605
Kortlopend deel	<u>-421.060</u>	<u>-421.060</u>
Saldo per 31 december	<u><u>3.631.485</u></u>	<u><u>4.052.545</u></u>

De hoofdsom van de lening (faciliteit B) was € 10.000.000.

De looptijd bedraagt 24 jaar, ingaand per 30 juni 2011.

Aflossing vindt plaats per kwartaal; ca. € 105.000.

Rente: 3-maands-Euribortarief verhoogd met een 3 jaar vaste opslag van 1,85%.

Voor de hypotheek voor het pand zijn er bij aanschaf 2 leningen afgesloten, faciliteit A en B.

Faciliteit A is conform overeenkomst in 2015 afgelost.

Faciliteit B loopt nog.

Als zekerheden voor beide leningen is een hypotheekrecht van € 25 miljoen, verhoogd met 35% kosten, verstrekt en zijn de stichting en haar Nederlandse 100%-deelnemingen hoofdelijk aansprakelijk.

Met de bankier zijn gebruikelijke convenanten afgesloten: een solvabiliteitsratio van minimaal 25% van het geconsolideerd balanstotaal, een pari passu clause, een negatieve pledge clause, een material adverse change clause en een no further indebtedness clause.

Naast de reguliere aflossing heeft er in 2020 een aanvullende aflossing ad € 500.000 plaatsgevonden.

Per 1-1-2022 zijn er gewijzigde afspraken voor wat betreft de rente; rente 1,8% per jaar vast voor een periode van 10 jaar.

Kortlopende schulden

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
47 Schulden aan kredietinstellingen		
Aflossingsverplichtingen	<u>421.060</u>	<u>421.060</u>
	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
48 Schulden aan leveranciers		
Crediteuren	<u>1.534.444</u>	<u>722.662</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
49 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	923.054	887.241
Pensioenen	325.171	298.819
Omzetbelasting	<u>192.154</u>	<u>529.777</u>
	<u>1.440.379</u>	<u>1.715.837</u>

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
50 Overige schulden en overlopende passiva		
Vakantiedagen	1.181.337	1.259.455
Nog te betalen kosten	817.432	570.171
Vakantiegeld	729.187	664.182
Nog te factureren bedragen	608.201	132.863
Overloop CG-leden	220.473	96.398
Opgebouwde rechten individueel werknemersbudget (IWB)	95.385	140.949
Reservering accountantskosten	61.995	87.502
Ontvangen borgsommen	60.651	60.651
Reservering reorganisatiekosten	39.524	206.617
Vooruitontvangen huur	24.469	22.980
Studiekosten	120	648
SLOA afrekeningen	-	1.173.441
Nog te betalen rente hypotheek	-	5.834
Personeelsvereniging	<u>-</u>	<u>5.032</u>
	<u>3.838.774</u>	<u>4.426.723</u>

Egalisaties Wet SLOA en afrekeningen Wet SLOA 2013 (OCW en EZ)

Dit betreft het verschil tussen de toegezegde subsidies uit hoofde van de Wet SLOA in het lopende en voorgaande boekjaren en de daadwerkelijke bestedingen van de subsidies. De subsidiegever is over het ontstaan en de grootte van de egalisaties conform de regelgeving geïnformeerd. De inzet of de terugbetaling van de egalisatiereserves zal plaatsvinden na goedkeuring van de subsidieafrekening door de subsidiegever, voor zover deze niet specifiek zijn bestemd.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten

- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten binnen één jaar: € 636.000 (31 december 2021: € 500.000)
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan één jaar: € 777.000 (31 december 2021: € 998.000)
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan vijf jaar: € 0 (31 december 2021: € 0)

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurcontract Cito B.V.

Per 1 januari 2019 heeft de stichting een huurovereenkomst afgesloten met Cito B.V.. Zij verhuurt hierbij een deel van de locatie aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem aan Cito B.V.. De huurovereenkomst kent een duur van 5 jaar en wordt na afloop behoudens een opzegging van huurder of verhuurder telkens voor de duur van 5 jaar verlengd. De jaarlijkse aanvangshuurprijs bedraagt € 500.490. Per 31 december 2022 is de huurovereenkomst stilzwijgend verlengd.

Huurcontract Pondera Consult B.V.

Per 1 oktober 2019 heeft de stichting een huurovereenkomst afgesloten met Pondera Consult B.V.. Zij verhuurt hierbij een deel van de locatie aan de Amsterdamseweg 13 te Arnhem aan Pondera Consult B.V.. De huurovereenkomst kent een duur van 10 jaar en wordt na afloop behoudens een opzegging van huurder of verhuurder telkens voor de duur van 5 jaar verlengd. De jaarlijkse aanvangshuurprijs bedraagt € 200.500 excl. Btw.

Informatieverschaffing over niet uit de balans blijvende verplichtingen ten behoeve van groepsmaatschappijen

De stichting is als medeschuldenaar opgenomen in de zekerheden die zijn verstrekt aan de bankier die een hypothecaire lening heeft verstrekt aan Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Cito BV en haar dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. De schuld per balansdatum aan de bankier van € 4.052.545 is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling.

De niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake de fiscale eenheid

De stichting vormt, samen met haar 100% Nederlandse groepsmaatschappijen, een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De stichting en de met haar gevoegde dochterondernemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de eenheid verschuldigde belasting. De aangiften van de verschillende vennootschappen worden apart opgesteld en uiteindelijk verantwoord bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. De schuld per balansdatum van de fiscale eenheid van € 192.154 is opgenomen in de jaarrekening van de stichting.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Bankgarantie

Door de vennootschap is een bankgarantie verstrekt:
- € 19.257 ten behoeve van een opdrachtgever op Cyprus.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Als gevolg van de verhuur van een deel van het bedrijfspand aan Pondera Consult B.V. en Cito B.V. is er sprake van niet in de balans opgenomen activa. De omvang hiervan is onderstaand gespecificeerd rekening houdend met de looptijd van de overeenkomsten.

- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten binnen één jaar: € 994.000 (31 december 2021: € 976.000)
- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan één jaar: € 3.976.000 (31 december 2021: € 1.103.000)
- Niet in de balans opgenomen activa inzake ontvangsten ter verstrekking van (gebruiks)rechten met een looptijd langer dan vijf jaar: € 1.214.000 (31 december 2021: € 758.000)

Informatieverschaffing over operationele leases

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt:

- minimale leasebetalingen 2022: € 58.000

Indien in de vermelde leasebetalingen betalingen in verband met overige bestanddelen van de overeenkomst zijn inbegrepen, worden de betalingen inclusief deze overige bestanddelen afzonderlijk opgenomen.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

Opbredngen Wet SLOA

Opbredngen Wet SLOA subsidieopdrachten	<u>33.738.456</u>	<u>32.359.255</u>	<u>31.213.112</u>
--	-------------------	-------------------	-------------------

De opbrengsten vallen onder de categorie dienstverlening. De opbrengst is alleen in Nederland gerealiseerd.

De belangrijkste prestatieverplichting voor Stichting Cito betreft de ontwikkeling van centrale toetsen en examens in opdracht voor het ministerie van OCW. De verleende instellingssubsidie voor 2022 bedraagt € 31,9 mln.

Toerekening van de omzet vindt plaats op basis van de urenbesteding in relatie tot de begroting.

Omschrijving	Verplichtingnummer	Ontvangen middelen tbv 2022 x € 1.000	Inzet egalisatie / bestemmings- fonds x € 1.000	Totaal budget x € 1.000	In te zetten in 2023 x € 1.000	Niet verrichte werkzaamheden x € 1.000	Realisatie totale kosten x € 1.000	Te verrekenen voorschot x € 1.000	Resultaat x € 1.000
Instelling	VO/560121217	22.036	-	22.036	-	-	22.754	-	-717
	VO/560121217	3.974	-	3.974	-	-	3.570	-	404
	VO/560121217	515	-	515	-	-	899	-	-384
	VO/560121217	2.780	-	2.780	-	-	2.560	-	220
	VO/560121217	834	-	834	-	-	638	-	196
	VO/560121217	1.755	-	1.755	-	-	1.636	-	119
	Totaal VO/560083257	31.894	-	31.894	-	-	32.057	-	-162
Project	VO/560124032	205	-	205	10	-	195	-	-
	VO/560127318	890	-	890	30	-	860	-	-
	VO/560143430	801	-	1.348	559	-	789	-	-
	Totaal VO/560103056 - 560127318	1.896	-	2.443	599	-	1.844	-	-
OCW Totaal		33.791	-	34.337	599	-	33.901	-	-162
Totaal		33.791	-	34.337	599	-	33.901	-	-162

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

52 Opbrengsten marktactiviteiten

Omzet overige producten en diensten	549.176	683.559	383.150
Intercompany transacties	<u>1.088.790</u>	<u>1.193.268</u>	<u>912.961</u>
	<u>1.637.966</u>	<u>1.876.827</u>	<u>1.296.111</u>

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

53 Overige opbrengsten

Opbrengst huur	742.974	205.000	723.089
Opbrengst servicekosten	249.350	70.000	244.435
	<u>992.324</u>	<u>275.000</u>	<u>967.524</u>

Als gevolg van een wijziging in de presentatie van de opbrengst huur en opbrengst servicekosten zijn de vergelijkende cijfers eveneens gewijzigd omwille van de vergelijkbaarheid.

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

54 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Kosten uitbesteed werk	<u>5.602.392</u>	<u>3.895.930</u>	<u>4.360.063</u>
------------------------	------------------	------------------	------------------

Als gevolg van een wijziging in de presentatie van de kosten uitbesteed werk zijn de vergelijkende cijfers eveneens gewijzigd omwille van de vergelijkbaarheid.

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

55 Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen

Lonen	17.978.139	17.628.198	16.547.941
Overige personeelsbeloningen	1.002.983	1.030.804	597.243
Pensioenlasten	2.786.257	2.946.571	2.658.332
Sociale lasten	2.700.218	2.515.025	2.363.512
	<u>24.467.597</u>	<u>24.120.598</u>	<u>22.167.028</u>

Bezoldiging topfunctionarissen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Bezoldiging bestuurders	229.000	253.000

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Bezoldiging commissarissen	63.000	61.000

De beloning van de bestuurders van de Stichting heeft in 2022 € 389.000 (2021: € 417.000) bedragen. Hiervan is in 2022 € 229.000 (2021: € 253.000) opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Cito.

De vergoeding van de (voormalige) leden van de Raad van Toezicht heeft in 2022 € 107.000 (2021: € 101.000) bedragen. Hiervan is in 2022 € 63.000 (2021: € 61.000) opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Cito.

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

56 Afschrijvingen

Afschrijvingen immateriële vaste activa	93.738	109.609	88.378
Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>1.525.429</u>	<u>1.734.872</u>	<u>1.555.537</u>
	<u>1.619.167</u>	<u>1.844.481</u>	<u>1.643.915</u>

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

Afschrijvingen immateriële vaste activa

Afschrijvingskosten van ontwikkelde immateriële vaste activa	67.313	67.312	67.313
Afschrijvingskosten software	<u>26.425</u>	<u>42.297</u>	<u>21.065</u>
	<u>93.738</u>	<u>109.609</u>	<u>88.378</u>

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

Afschrijvingen materiële vaste activa

Afschrijvingskosten gebouwen	837.523	834.415	836.372
Afschrijvingskosten overige vaste middelen	351.584	562.769	369.042
Afschrijvingskosten installaties	326.590	322.886	327.252
Afschrijvingskosten inventaris	<u>9.738</u>	<u>14.802</u>	<u>25.065</u>
	1.525.435	1.734.872	1.557.731
Boekwinst inventaris	<u>-6</u>	<u>-</u>	<u>-2.194</u>
	<u>1.525.429</u>	<u>1.734.872</u>	<u>1.555.537</u>

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

57 Overige bedrijfskosten

Huisvestingskosten	846.581	746.000	754.416
Exploitatie- en machinekosten	136.901	128.750	98.679
Verkoopkosten	64.214	65.974	70.894
Autokosten	72.394	50.000	50.981
Kantoorkosten	1.208.853	1.285.640	2.207.906
Algemene kosten	743.221	1.623.723	679.171
Productiegerelateerde kosten	<u>1.690.091</u>	<u>467.755</u>	<u>900.925</u>
	<u>4.762.255</u>	<u>4.367.842</u>	<u>4.762.972</u>

Accountantshonoraria

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

2022	<u>Pricewater-</u> <u>houseCoopers</u> <u>Accountants</u> <u>N.V</u>	<u>Overig</u> <u>Pricewater-</u> <u>houseCoopers</u> <u>netwerk</u>	<u>Totaal</u>
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Controle van de jaarrekening	229	-	229
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
Totaal	<u>229</u>	<u>-</u>	<u>229</u>

2021	<u>Pricewater-</u>	<u>Overig</u>	Totaal
	<u>houseCoopers</u>	<u>Pricewater-</u>	
	<u>Accountants</u>	<u>houseCoopers</u>	
	<u>N.V</u>	<u>netwerk</u>	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Controle van de jaarrekening	186	-	186
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
	<u>186</u>	<u>-</u>	<u>186</u>

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en onafhankelijke externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2022 en voorgaande jaren, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

58 Financiële baten en lasten

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	42.357	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>-81.507</u>	<u>-114.300</u>	<u>-124.780</u>
	<u>-39.150</u>	<u>-114.300</u>	<u>-124.780</u>

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Ontvangen bankrente	21.032	-	-
Rente vorderingen groepsmaatschappijen	20.525	-	-
Rente belastingen	<u>800</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>42.357</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

Rentelasten en soortgelijke kosten

Betaalde bankrente	78.743	114.300	123.466
Overige rentelasten	2.764	-	959
Rente belastingen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>355</u>
	<u>81.507</u>	<u>114.300</u>	<u>124.780</u>

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
<u>2022</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
€	€	€

59 Aandeel in resultaat deelnemingen

Resultaat deelneming Cito B.V.

<u>-3.760.187</u>	-	<u>-261.810</u>
-------------------	---	-----------------

WNT-verantwoording 2022 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

De WNT is van toepassing op Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling. Het voor Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	drs. A.F.S. Blok	mr. A.T.M. Weijers
Functiegegevens	Voorzitter RvB / CEO	Lid RvB / COO
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 14/10	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 150.937	€ 191.160
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.904	€ 24.492
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 169.841</i>	<i>€ 215.652</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 169.841	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 169.841	€ 215.652
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	drs. A.F.S. Blok	mr. A.T.M. Weijers
Functiegegevens	Voorzitter RvB / CEO	Lid RvB / COO
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 184.012	€ 184.740
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 24.089	€ 23.947
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 208.101</i>	<i>€ 208.687</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 209.000
Bezoldiging	€ 208.101	€ 208.687

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	mr. J.G.J.M. de Zwaan	mr. V. van der Chijs	Prof. dr. W.D. ten Have
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Vice-Voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 19/2	18/2 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 3.393	€ 20.679	€ 16.512
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 4.438	€ 28.139	€ 21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 3.393	€ 20.679	€ 16.512
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021			
bedragen x € 1	mr. J.G.J.M. de Zwaan	mr. V. van der Chijs	prof. dr. W.D. ten Have
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Vice-voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	n.v.t.	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 22.980	€ -	€ 15.665
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 31.350	€ -	€ 20.900

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	mr. drs. T.S.M. van Schie	drs. C.H. Dubbelboer RA	drs. D. van Kelle MBA
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 16.512	€ 16.464	€ 16.512
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 16.512	€ 16.464	€ 16.512
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021			
bedragen x € 1	mr. drs. T.S.M. van Schie	drs. C.H. Dubbelboer RA	drs. D. van Kelle MBA
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 15.665	€ 15.665	€ 15.665
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 20.900	€ 20.900	€ 20.900

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	
prof. dr. H. Hoijtink	
Functiegegevens	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	€ 16.457
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 16.457
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2021	
bedragen x € 1	
prof. dr. H. Hoijtink	
Functiegegevens	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	€ 15.665
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 20.900

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overige toelichtingen

Gemiddeld aantal werknemers

	<u>Realisatie</u> <u>2022</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	<u>271,90</u>	<u>257,00</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode	<u><u>271,90</u></u>	<u><u>257,00</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor de verwerving van softwarecomponenten voor de ondersteuning van het toetsproces heeft Stichting Cito op 1 december 2022 een aanbesteding uitgeschreven.

De aanbesteding is gesloten op 26 januari 2023. Cito B.V. heeft ingeschreven op de aanbesteding voor een bedrag van € 2.500.000 en heeft de aanbesteding gegund gekregen.

Als gevolg hiervan heeft Cito B.V. in 2022 een bijzondere waardevermindering verwerkt ten aanzien van de activa die onderdeel uit maken van de over te dragen generieke applicaties.

Arnhem 17 mei 2023,

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Raad van Bestuur:

dr. S. Wools, voorzitter

mr. A.T.M. Weijers, lid

Arnhem 17 mei 2023,

Ondertekening commissarissen:

mr. V. van der Chijs (voorzitter)

mr. drs. T.S.M. van Schie
(Vice-voorzitter)

drs. C.H. Dubbelboer RA

drs. D. van Kelle MBA

drs. R.L. Azimullah

prof. dr. H. Hoijtink

mr. F. Belhirsch

Overige gegevens

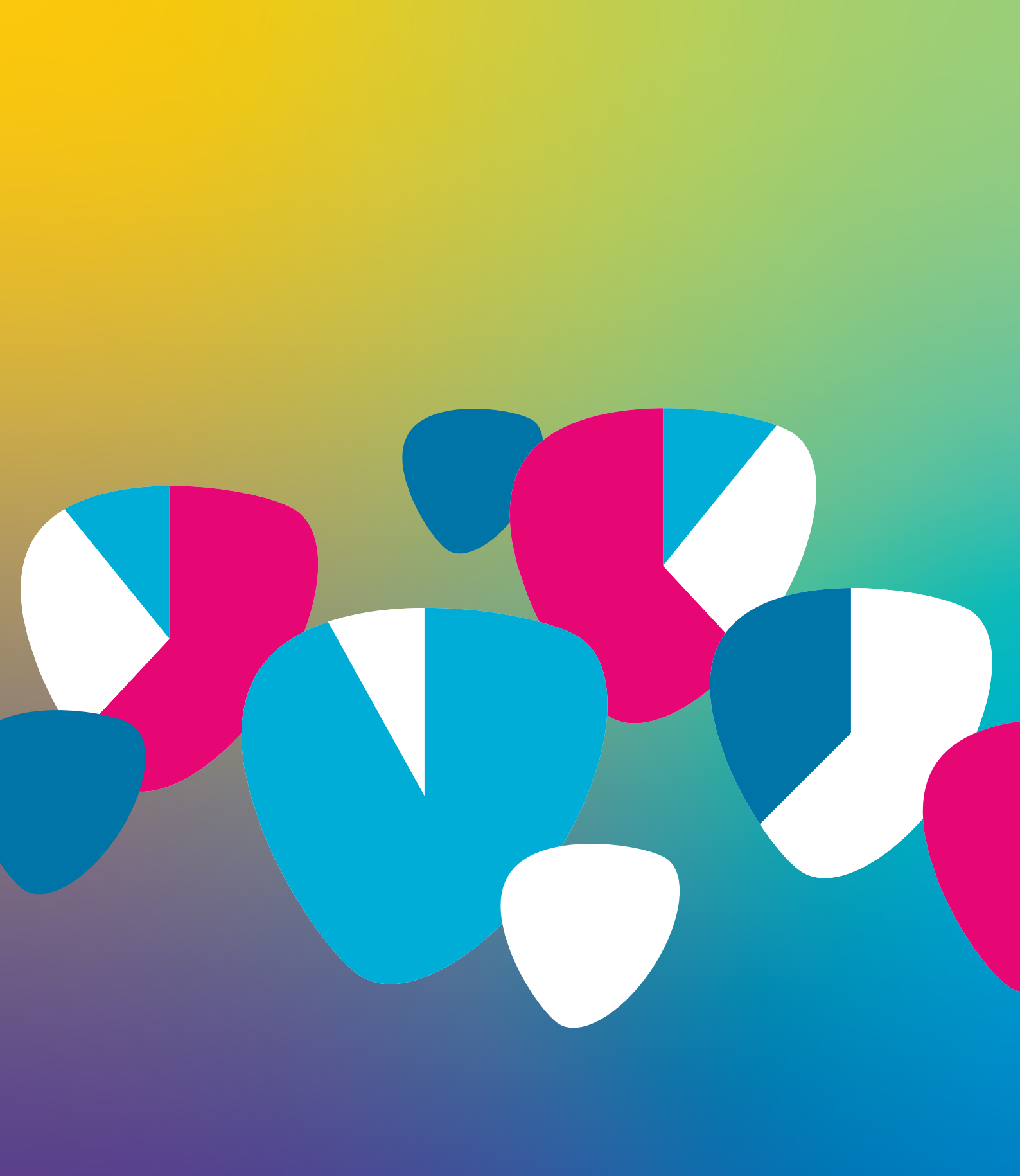
Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst

In de statuten van Stichting Cito zijn geen specifieke bepalingen opgenomen ten aanzien van de resultaatbestemming.

In het kader van de geconsolideerde jaarrekening is hieronder de bepaling inzake de statutaire winstbestemming van Cito B.V. opgenomen.

Zolang de twee statutaire reserves nog niet het maximale niveau hebben behaald zal de winst die in het laatste verstreken boekjaar is behaald, worden toegevoegd aan deze reserves in een door het Bestuur vast te stellen verhouding. Van de winst die resteert na een dergelijke toevoeging kan de Algemene Vergadering een bedrag toevoegen aan de overige reserves. De resterende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering. (artikel 25 Winst en Verlies: reserves, Statuten Cito B.V.)

Cito

Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem
Postbus 1034
6801 MG Arnhem
T (026) 352 11 11
www.cito.nl

